

Αριθμός 208

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΚΥΠΡΟΥ (ΡΑΕΚ)

Ο ΠΕΡΙ ΡΥΘΜΙΣΗΣ ΤΗΣ ΑΓΟΡΑΣ ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΝΟΜΟΣ, (ΝΟΜΟΙ 122(Ι) ΤΟΥ 2003 ΕΩΣ 211(Ι) ΤΟΥ 2012)

ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡ. 02/2015

Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού

- 1 Προοίμιο
- 2 Ορισμοί
- 3 Εισαγωγή
- 4 Θεσμικό πλαίσιο διατιμήσεων
- 5 Στόχοι της ρύθμισης των διατιμήσεων ηλεκτρικής ενέργειας
- 6 Επιτρεπόμενα έσοδα
- 7 Γενική δομή διατιμήσεων ηλεκτρικής ενέργειας
- 8 Μεθοδολογία διατιμήσεων

Παράρτημα 1: Αρχές Ρυθμιζόμενης Βάσης Αξιών Παγίων (ΡΒΑΠ)

Παράρτημα 2: Μεθοδολογία υπολογισμού του Μέσου Σταθμικού Κόστους Κεφαλαίου (ΜΣΚΚ) για τις Δραστηριότητες Παραγωγής, Μεταφοράς και Διανομής

Παράρτημα 3: Λειτουργικό Σκέλος Επιτρεπόμενων Εσόδων

Παράρτημα 4: Παράμετροι Διατιμήσεων

1 Προοίμιο

1.1 Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου (ΡΑΕΚ), ασκώντας τις εξουσίες που της παρέχουν τα άρθρα 24, 25, 26(1), 31, 32, 34 και 108 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου του 2003 και τις μετέπειτα τροποποιήσεις (ο "Νόμος") και οι Κανονισμοί 2 και 4 των περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Κανονισμών (Διαδικασίες Χρέωσης Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού) του 2004, Κ.Δ.Π. 472/2004, και λαμβάνοντας υπόψη τα σχόλια που λήφθηκαν μετά τη δημοσίευση του Προσχεδίου της Δήλωσης Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού εκδίδει την ακόλουθη απόφαση. Η παρούσα Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού καταργεί την Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού, Κανονισμοί ΚΔΠ 177/2006, 404/2006, 105/2007, 227/2007, 537/2010.

2 Ορισμοί

2.1 Για τους σκοπούς της παρούσας ρύθμισης, θα ισχύουν οι παρακάτω ορισμοί:

- α. ως «βραχυπρόθεσμο οριακό κόστος» είναι το οριακό κόστος για μια μικρή χρονική περίοδο, στην οποία μόνο τα λειτουργικά έξοδα μπορεί να διαφοροποιούνται αφού δεν θεωρείται εφικτή η πραγματοποίηση μιας επένδυσης και επομένως τα περιουσιακά στοιχεία θεωρούνται ως σταθερά.
- β. ως «διαχείριση του συστήματος διανομής» νοείται η δραστηριότητα που σχετίζεται με τη διαχείριση και λειτουργία του συστήματος διανομής.
- γ. ως «διαχείριση του συστήματος μεταφοράς» νοείται η δραστηριότητα που σχετίζεται με τη διαχείριση και λειτουργία του δικτύου μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων της διαχείρισης της συχνότητας του συστήματος, της διαχείρισης των τάσεων, της διαχείρισης της συμφόρησης και του συντονισμού του σχεδιασμού και της συντήρησης του δικτύου μεταφοράς.
- δ. ως «διευθέτηση ανισοζυγίων» νοείται η διαδικασία με την οποία οι συμμετέχοντες στη χονδρική αγορά ενέργειας λαμβάνουν ή πραγματοποιούν πληρωμές για τις αποκλίσεις μεταξύ της μετρούμενης και της εντεταλμένης τους θέσης παραγωγής ή κατανάλωσης ηλεκτρικής ενέργειας σε ημίωρη βάση.
- ε. ως «επικουρικές υπηρεσίες και μακροχρόνια εφεδρεία» νοείται ένα φάσμα υπηρεσιών που εξασφαλίζει ο Διαχειριστής του Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) για τη διαχείριση του συστήματος μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων της επανεκκίνησης μετά από ολική σβέση, της ρύθμισης τάσεων, των λειτουργικών εφεδρειών, της ρύθμισης κανονικής συχνότητας και της μακροχρόνιας εφεδρείας.
- στ. ως «ιδιοκτησία του συστήματος διανομής» νοείται η δραστηριότητα της ανάπτυξης, της κατασκευής και της συντήρησης του δικτύου διανομής.
- ζ. ως «ιδιοκτησία του συστήματος μεταφοράς» νοείται η δραστηριότητα της ανάπτυξης, της κατασκευής και της συντήρησης του δικτύου μεταφοράς.
- η. ως «κοινοπραξία ισχύος» (pool) νοείται μια κεντρικά οργανωμένη χονδρική προ-ημερήσια ή/και ενδο-ημερήσια αγορά μέσω της οποίας αγοράζεται και πωλείται ενέργεια από παραγωγούς και προμηθευτές.
- θ. ως «μακροπρόθεσμο οριακό κόστος» νοείται η μεταβολή στο συνολικό κόστος η οποία αντιστοιχεί σε μικρή μεταβολή της ποσότητας και η οποία διατηρείται για μεγάλο χρονικό διάστημα.
- ι. ως «μηχανισμός εξισορρόπησης» νοείται μια κεντρικά οργανωμένη αγορά, μέσω της οποίας ο Διαχειριστής του Συστήματος Μεταφοράς δύναται βασικά να αγοράζει και να πωλεί ηλεκτρική ενέργεια από συμμετέχοντες στην χονδρική αγορά ηλεκτρισμού προκειμένου να διαχειρίζεται το σύστημα μεταφοράς.
- ια. ως «ΜΣΚΚ» νοείται το μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου το οποίο αντιστοιχεί στο μέσο σταθμικό κόστος των πηγών χρηματοδότησης μιας επιχείρησης.

- ιβ. ως «οικονομική αποδοτικότητα» νοείται η μεγιστοποίηση της κοινωνικής ευημερίας με την πάροδο του χρόνου, η οποία περιλαμβάνει έννοιες όπως η καταναλωτική αποδοτικότητα, με την οποία επιτυγχάνεται η βέλτιστη κατανομή αγαθών και υπηρεσιών, και η παραγωγική αποδοτικότητα, με την οποία μπορεί να επιτευχθεί η αποφυγή περαιτέρω εκροών αγαθών και υπηρεσιών για ένα δεδομένο σύνολο εισροών·
- ιγ. ως «οριακό κόστος» νοείται η μεταβολή στο συνολικό κόστος η οποία αντιστοιχεί σε μικρή μεταβολή της ποσότητας παραγωγής, ζήτησης, χρήσης του δικτύου, κ.λπ.·
- ιδ. «προμήθεια» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό στο Νόμο·
- ιε. ως «ΡΑΕΚ» νοείται η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας Κύπρου, η οποία, μεταξύ άλλων, είναι υπεύθυνη για την οικονομική ρύθμιση δραστηριοτήτων εντός του κλάδου της ηλεκτρικής ενέργειας·
- ιστ. ως «ΡΒΑΠ» νοείται η Ρυθμιζόμενη Βάση Αξιών Παγίων, ήτοι η καθαρή λογιστική αξία των ρυθμιζόμενων πάγιων στοιχείων ενός οργανισμού που χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την παροχή ρυθμιζόμενων υπηρεσιών·
- ιζ. «σύστημα διανομής» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό στο Νόμο· «σύστημα μεταφοράς» έχει την έννοια που αποδίδεται στον όρο αυτό στο Νόμο·

3 Εισαγωγή

- 3.1 Η αγορά ηλεκτρικής ενέργειας στην Κύπρο έχει οργανωθεί σε ξεχωριστούς αδειοδοτημένους τομείς ως ακολούθως:
- α. Ο τομέας της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας, ο οποίος αποτελεί ανταγωνιστική δραστηριότητα με ελευθερία εισόδου στην αγορά, εφόσον έχει εκχωρηθεί η σχετική άδεια από τη ΡΑΕΚ. Η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από μια εταιρεία με δεσπόμενη θέση θα ρυθμίζεται με στόχο την προστασία των καταναλωτών και τη διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά έως ότου η ΡΑΕΚ αποφασίσει ότι η ρύθμιση δεν είναι πλέον κατάλληλη.
  - β. Η δραστηριότητα της ιδιοκτησίας του συστήματος μεταφοράς θα αποτελεί μια ρυθμιζόμενη δραστηριότητα μονοπωλιακού χαρακτήρα.
  - γ. Η δραστηριότητα της διαχείρισης του συστήματος μεταφοράς θα αποτελεί μια ρυθμιζόμενη δραστηριότητα μονοπωλιακού χαρακτήρα.
  - δ. Η δραστηριότητα της ιδιοκτησίας του συστήματος διανομής θα αποτελεί μια ρυθμιζόμενη δραστηριότητα μονοπωλιακού χαρακτήρα.
  - ε. Η δραστηριότητα της διαχείρισης του συστήματος διανομής θα αποτελεί μια ρυθμιζόμενη δραστηριότητα μονοπωλιακού χαρακτήρα.
  - στ. Η δραστηριότητα της προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας αποτελεί ανταγωνιστική δραστηριότητα. Όλοι οι πελάτες έχουν τη δυνατότητα να επιλέγουν τον προμηθευτή τους και υπάρχει ελευθερία εισόδου στην προμήθεια, εφόσον έχει εκχωρηθεί η σχετική άδεια από τη ΡΑΕΚ. Η προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας από μια εταιρεία με δεσπόμενη θέση ρυθμίζεται με στόχο την προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών και τη διευκόλυνση της εισόδου στην αγορά έως ότου η ΡΑΕΚ αποφασίσει ότι η ρύθμιση δεν είναι πλέον κατάλληλη. Η προμήθεια από οποιονδήποτε προμηθευτή ρυθμίζεται αναφορικά με τον τρόπο με τον οποίο ορισμένες χρεώσεις που επιβάλλονται στον προμηθευτή μετακυλίσονται στους καταναλωτές και τον τρόπο με τον οποίο παρουσιάζονται τα στοιχεία σε ένα τιμολόγιο τελικού καταναλωτή.

3.2 Ο σκοπός της παρούσας Δήλωσης Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογίας Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού είναι να ρυθμίσει:

- α. τον τρόπο με τον οποίο η ΡΑΕΚ θα καθορίζει τα επιτρεπόμενα έσοδα για κάθε ρυθμιζόμενη δραστηριότητα, και
- β. τον τρόπο με τον οποίο θα καθορίζονται οι ρυθμιζόμενες διατιμήσεις.

4 Θεσμικό πλαίσιο διατιμήσεων

- 4.1 Η Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού έχει σχεδιαστεί σύμφωνα με τα παρακάτω έγγραφα:
- α. Την οδηγία 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου·
  - β. Τη σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 27ης Οκτωβρίου 1981 για την τιμολογιακή διάρθρωση στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας στην Κοινότητα (81/924/ΕΟΚ)·
  - γ. Τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003 έως 2012 (Ν.122(Ι)/2003-Ν.211(Ι)/2012) όπως αυτοί τροποποιούνται ανά περίοδο·
  - δ. Τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Διαδικασίες Χρέωσης Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού) Κανονισμούς του 2004, ΚΔΠ 472/2004·
  - ε. Την οδηγία 2012/27/ΕΚ για την ενεργειακή απόδοση, και
  - στ. Το έγγραφο του Ενεργειακού Φόρουμ των Πολιτών για την καλή πρακτική στην τιμολόγηση της ενέργειας (MEMO/09/429).
  - ζ. Τους περί Ενεργειακής Απόδοσης κατά την Τελική Χρήση και τις Ενεργειακές Υπηρεσίες Νόμους του 2009 και 2012 και τις τροποποιήσεις τους (Ν. 31(Ι)/2009, Ν. 53(Ι)/2012).
  - η. Τον περί Προώθησης της Συμπαγωγής Ηλεκτρισμού και Θερμότητας Νόμο του 2006 (Ν.174(Ι)/2006) και τις τροποποιήσεις του.

Οδηγία 2009/72/ΕΚ

4.2 Η οδηγία 2009/72/ΕΚ αναφέρεται στους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας και καταργεί την οδηγία 2003/54/ΕΚ.

4.3 Η οδηγία ορίζει, μεταξύ άλλων, τα εξής:

- α. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν την εφαρμογή ενός συστήματος για την πρόσβαση τρίτων στα συστήματα μεταφοράς και διανομής με βάση δημοσιευμένα τιμολόγια, το οποίο εφαρμόζεται αντικειμενικά και χωρίς διακρίσεις·
- β. Η ρυθμιστική αρχή είναι υπεύθυνη για τον καθορισμό ή την έγκριση πριν από την έναρξη ισχύος τους των διατιμήσεων μεταφοράς και διανομής ή των μεθοδολογιών που καθιστούν δυνατή την πραγματοποίηση των αναγκών επενδύσεων κατά τρόπο ώστε οι επενδύσεις αυτές να διασφαλίζουν τη βιωσιμότητα των δικτύων μεταφοράς και διανομής, και
- γ. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς ρύθμισης, ελέγχου και διαφάνειας ώστε να αποφεύγεται κάθε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης.

Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (81/924/ΕΟΚ)

- 4.4 Η Σύσταση του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (81/924/ΕΟΚ) αναφέρεται στην τιμολογιακή διάρθρωση των ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων. Το Συμβούλιο συνιστά, μεταξύ άλλων, η τιμολογιακή διάρθρωση να αντικατοπτρίζει τα κόστη που πραγματοποιήθηκαν για την παροχή τους στις διάφορες κατηγορίες πελατών, να αποθαρρύνει την αδικαιολόγητη κατανάλωση και να είναι κατά το δυνατόν σαφής και απλή.

Ο Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος του 2003 (Ν.122(Ι)/2003) έως 2012

- 4.5 Ο Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμος του 2003 έως 2012 μεταφέρει στην εθνική νομοθεσία την οδηγία 2009/72/ΕΚ.
- 4.6 Ο Νόμος Ν.122(Ι)2003 έως 2012 προβλέπει ότι:

- α. καθιερώνονται μεθοδολογίες παροχής πρόσβασης και χρέωσης για τη χρήση των συστημάτων μεταφοράς και διανομής, εγκρίνονται από τη ΡΑΕΚ και δημοσιεύονται σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ΡΑΕΚ·
- β. καθιερώνονται κανόνες της αγοράς ηλεκτρικής ενέργειας και εγκρίνονται από τη ΡΑΕΚ και τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού·
- γ. οι διατιμήσεις και οι χρεώσεις που εφαρμόζονται από τους κατόχους άδειας για οποιοσδήποτε υπηρεσίες παρέχονται στην αγορά, ρυθμίζονται σύμφωνα με τους όρους της άδειας τους·
- δ. οι διατιμήσεις και οι χρεώσεις για υπηρεσίες που παρέχονται στην αγορά, αντικατοπτρίζουν το κόστος και δεν οδηγούν σε δυσμενή διάκριση·
- ε. όλα τα έξοδα που ανέκυψαν εύλογα από τη διεξαγωγή των αδειοδοτημένων δραστηριοτήτων σε αποδοτική βάση ανακτώνται από τον κάτοχο άδειας, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των ακόλουθων:
  - i. το κόστος των καυσίμων, μισθών και άλλων λειτουργικών εξόδων και εξόδων συντήρησης·
  - ii. την πρόβλεψη για κεφαλαιουχική απόσβεση·
  - iii. τη λογική απόδοση του χρησιμοποιηθέντος κεφαλαίου·
  - iv. τα έξοδα που προκύπτουν από τις υποχρεώσεις δημόσιας ωφέλειας που επιβάλλονται στον κάτοχο άδειας, και
  - v. τα έξοδα που προκύπτουν από την παροχή επικουρικών υπηρεσιών.

Όταν η ΡΑΕΚ αποφασίζει για το κατάλληλο επίπεδο των διατιμήσεων και άλλων χρεώσεων, πέραν του πραγματικού κόστους και της λογικής απόδοσης της επιχείρησης, λαμβάνει υπόψη τα συμφέροντα των καταναλωτών και την προστασία τους ενάντια σε μονοπωλιακές τιμές, καθώς και την ενθάρρυνση της αποδοτικότητας και της ποιότητας των υπηρεσιών που παρέχει ο κάτοχος της Άδειας.

Οι Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Διαδικασίες Χρέωσης Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού) Κανονισμοί του 2004, ΚΔΠ 472/2004

- 4.7 Οι Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού (Διαδικασίες Χρέωσης Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού) Κανονισμοί του 2004, ΚΔΠ 472/2004 αναφέρονται στις διαδικασίες που ακολουθούνται και στις διαβουλεύσεις που πραγματοποιούνται για τον καθορισμό των διατιμήσεων και χρεώσεων των επιχειρήσεων/κατόχων Άδειας που δραστηριοποιούνται στην αγορά ηλεκτρισμού.

Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση

- 4.8 Η οδηγία 2012/27/ΕΕ καθιερώνει ένα κοινό πλαίσιο μέτρων για την προώθηση της ενεργειακής απόδοσης, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων παροχής πληροφοριών τιμολόγησης στους τελικούς πελάτες.
- 4.9 Τα άρθρα 9,10,11 και το Παράρτημα VII της Οδηγίας ορίζουν, μεταξύ άλλων, θέματα σχετικά με τη μέτρηση και την τιμολόγηση της ατομικής κατανάλωσης.

Συγκεκριμένα αναφορικά με τις διατιμήσεις, σύμφωνα με το Άρθρο 15:

- α. Καταργούνται τα κίνητρα στις διατιμήσεις μεταφοράς και διανομής που αποβαίνουν σε βάρος της συνολικής απόδοσης (συμπεριλαμβανομένης της ενεργειακής απόδοσης) του συστήματος παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας ή εκείνα που ενδέχεται να παρεμποδίζουν τη συμμετοχή της ανταπόκρισης στη ζήτηση, στις αγορές εξισορρόπησης και στην παροχή επικουρικών υπηρεσιών·
- β. Οι διατιμήσεις παρέχουν στους προμηθευτές τη δυνατότητα να βελτιώνουν τη συμμετοχή των καταναλωτών στην αποδοτικότητα του συστήματος, συμπεριλαμβανομένης της ανταπόκρισης στη ζήτηση ανάλογα με τις εθνικές συνθήκες.

- γ. Η ρύθμιση και οι διατιμήσεις στο σύστημα πληρούν τα κριτήρια ενεργειακής απόδοσης του παραρτήματος XI, λαμβάνοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές και τους κώδικες που εκπονήθηκαν σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 714/2009.

MEMO/09/429 του Ενεργειακού Φόρουμ των Πολιτών

- 4.10 Τα έγγραφα του Ενεργειακού Φόρουμ των Πολιτών για την καλή πρακτική στην τιμολόγηση της ενέργειας (MEMO/09/429 και IP/09/1418) ορίζουν συστάσεις για τη δέουσα μορφή των τιμολογίων ηλεκτρικής ενέργειας προς τους καταναλωτές, ορισμένες από τις οποίες είναι οι εξής:

- α. τα τιμολόγια θα πρέπει να είναι εύκολα κατανοητά, και
- β. τα τιμολόγια θα πρέπει να επιτρέπουν στους καταναλωτές τη σύγκριση μεταξύ της προσφοράς διαφόρων προμηθευτών.
- 5 Στόχοι της ρύθμισης των διατιμήσεων ηλεκτρικής ενέργειας
- 5.1 Οι πρωταρχικοί στόχοι της ρύθμισης των διατιμήσεων είναι η μεγιστοποίηση της μακροχρόνιας ανταγωνιστικότητας της κυπριακής οικονομίας, η προστασία των συμφερόντων των καταναλωτών βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα ενάντια στις τιμές που διαμορφώνονται σε μονοπωλιακή βάση, η εξυπηρέτηση των υποχρεώσεων δημόσιας ωφέλειας, η εξασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού και η προώθηση ενεργειακά αποδοτικών και ποιοτικών υπηρεσιών που παρέχονται από τους κατόχους Άδειας. Οι διατιμήσεις καθορίζονται στη βάση μίας μεθοδικής και συνεπούς εφαρμογής των αρχών που περιλαμβάνονται στην μεθοδολογία και οι προτάσεις και οι αποφάσεις των διατιμήσεων βασίζονται σε τεκμηριωμένα στοιχεία και διαμορφώνονται μετά από εμπειριστατωμένη διαβούλευση με τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- 5.2 Πιο συγκεκριμένοι στόχοι των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων είναι:
- α. να αντανakλούν το κόστος της υπηρεσίας έτσι ώστε να ενισχύεται η οικονομική αποδοτικότητα·
- β. να επιτρέπουν την εύλογη προοπτική ανάκτησης οικονομικά αποδοτικού κόστους·
- γ. να είναι δίκαιες και να μη δημιουργούν διακρίσεις μεταξύ καταναλωτών, εκτός εάν δικαιολογούνται με βάση άλλους στόχους των διατιμήσεων, όπως η ενίσχυση της οικονομικής αποδοτικότητας·
- δ. να αποφεύγονται οι διεπιδοτήσεις μεταξύ διαφορετικών δραστηριοτήτων του τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας (ήτοι παραγωγή, ιδιοκτησία του συστήματος μεταφοράς, διαχείριση του συστήματος μεταφοράς, ιδιοκτησία του συστήματος διανομής, διαχείριση του συστήματος διανομής και προμήθεια ή και άλλων μη-ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων)·
- ε. να είναι απλές, διαφανείς και προβλέψιμες·
- στ. να ενθαρρύνουν την αποδοτική κατανάλωση από τους καταναλωτές·
- ζ. να είναι συμβατές με τους σαφείς περιβαλλοντικούς στόχους που τίθενται από την Κυπριακή Δημοκρατία·
- η. να επιτρέπουν την ανάκτηση του κόστους που προέκυψε σε αποδοτική βάση σε σχέση με τις υποχρεώσεις δημόσιας ωφέλειας και με την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και συμπαραγωγή υψηλής απόδοσης·
- θ. να ενθαρρύνουν την διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού·
- ι. να παρέχουν κίνητρα στις ρυθμιζόμενες εταιρείες ώστε να λειτουργούν αποδοτικά, και
- ια. να προωθούν την αποδοτικότητα και την ποιότητα των υπηρεσιών που παρέχονται από τους κατόχους Άδειας.
- 6 Επιτρεπόμενα έσοδα
- 6.1 Η ΡΑΕΚ θα καθορίζει τα επιτρεπόμενα έσοδα, σύμφωνα με την περιοδική ρυθμιστική εξέταση και σύμφωνα με τους στόχους που ορίζονται στην παράγραφο 5.1 και 5.2, για κάθε μια από τις δραστηριότητες της παραγωγής από παραγωγό με δεσπύζουσα θέση, της ιδιοκτησίας του συστήματος μεταφοράς, της διαχείρισης του συστήματος μεταφοράς, της ιδιοκτησίας του συστήματος διανομής, της διαχείρισης του συστήματος διανομής και της προμήθειας από προμηθευτή με δεσπύζουσα θέση.
- 6.2 Η περίοδος ρυθμιστικού ελέγχου για κάθε ρυθμιζόμενη δραστηριότητα θα είναι εκείνη που ορίζεται στο Παράρτημα 4.
- 6.3 Πριν από την έναρξη κάθε περιόδου ρυθμιστικού ελέγχου, η ΡΑΕΚ θα προβαίνει σε περιοδική ρυθμιστική εξέταση για τον καθορισμό των επιτρεπόμενων εσόδων κάθε δραστηριότητας για την εν λόγω περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου.
- 6.4 Ο στόχος της περιοδικής ρυθμιστικής εξέτασης θα είναι να δοθούν κίνητρα στον πάροχο κάθε ρυθμιζόμενης δραστηριότητας για τη μείωση του ελέγχιμου κόστους, επιτρέποντας ταυτόχρονα στον πάροχο της δραστηριότητας την εύλογη προοπτική ανάκτησης του κόστους προκειμένου να διατηρεί μια βιώσιμη αποδοτική επιχείρηση. Ο πάροχος μιας ρυθμιζόμενης δραστηριότητας θα επιβαρύνεται με τη διαφορά μεταξύ των επιτρεπόμενων εσόδων του για μια περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου και των πραγματικών εσόδων για την εν λόγω περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου, όπου η διαφορά μπορεί να είναι θετική ή αρνητική, και η διαφορά δεν θα μεταφέρεται ως προσαρμογή στα επιτρεπόμενα έσοδα επόμενης περιόδου ρυθμιστικού ελέγχου, παρά μόνο όπως προβλέπεται σύμφωνα με την προσαρμογή ενός συντελεστή Κ που περιγράφεται στην παράγραφο 7.4. Νοείται ότι τα Επιτρεπόμενα Έσοδα που πηγάζουν από μη ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες (όπως αυτές ορίζονται στο Παράρτημα 3) θα αναπροσαρμόζονται όπου υπάρχουν διαφορές στις προβλέψεις ή διαφοροποιήσεις παραγόντων.
- 6.5 Τα επιτρεπόμενα έσοδα για κάθε δραστηριότητα που αναφέρεται στην παράγραφο 6.1, με εξαίρεση την προμήθεια από προμηθευτή με δεσπύζουσα θέση, θα περιλαμβάνουν ένα κεφαλαιουχικό σκέλος και ένα λειτουργικό σκέλος, ως ακολούθως:
- α. Το κεφαλαιουχικό σκέλος των επιτρεπόμενων εσόδων θα περιλαμβάνει την απόσβεση της μέσης Ρυθμιζόμενης Βάσης Αξιών Παγίων (ΡΒΑΠ) και την επιτρεπόμενη απόδοση επί της μέσης ΡΒΑΠ. Η ΡΒΑΠ θα καθορίζεται σύμφωνα με το Παράρτημα 1. Ο επιτρεπόμενος συντελεστής απόδοσης της ΡΒΑΠ θα αντιστοιχεί στο Μέσο Σταθμικό Κόστος Κεφαλαίου (ΜΣΚΚ), το οποίο θα καθορίζεται σύμφωνα με το Παράρτημα 2.
- β. Το λειτουργικό σκέλος των επιτρεπόμενων εσόδων θα καθορίζεται σύμφωνα με το Παράρτημα 3.
- 6.6 Το επιτρεπόμενο ΜΣΚΚ για μια δραστηριότητα θα καθορίζεται στο πλαίσιο της περιοδικής ρυθμιστικής εξέτασης σύμφωνα με το Παράρτημα 2 βάσει των πραγματικών στοιχείων και θα αποτελεί ονομαστικό συντελεστή απόδοσης. Κατά τη διάρκεια της περιοδικής ρυθμιστικής εξέτασης, η ΡΑΕΚ δύναται να αποφασίσει να δεικτοδοτήσει το ΜΣΚΚ ή τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό του ΜΣΚΚ με τρόπο ώστε το ΜΣΚΚ να ποικίλει κατά την περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου. Ο στόχος αυτής της δεικτοδότησης είναι η προστασία της επιχείρησης που αναλαμβάνει τη ρυθμιζόμενη δραστηριότητα από ανεξέλεγκτες μεταβολές στο κόστος χρηματοδότησής της.

- 6.7 Η ΡΒΑΠ για μια δραστηριότητα θα υπολογίζεται και στο τέλος κάθε έτους απολογιστικά σύμφωνα με το Παράρτημα 1, και θα υπάρχει μια απολογιστική αναπροσαρμογή στο κεφαλαιουχικό σκέλος των επιτρεπόμενων εσόδων βασισμένη στις πραγματικές κεφαλαιουχικές δαπάνες του έτους οι οποίες έχουν περιληφθεί στη ΡΒΑΠ. Εάν οι κεφαλαιουχικές δαπάνες είναι ψηλότερες από τις προϋπολογιζόμενες, η διαφορά θα μεταφέρεται στις διατιμήσεις μόνο στο βαθμό που η ΡΑΕΚ θεωρεί την υπέρβαση εύλογη. Η απολογιστική αναπροσαρμογή θα εφαρμόζεται στις διατιμήσεις επόμενου έτους της περιόδου ρυθμιστικού ελέγχου και θα αναπροσαρμόσει το προβλεπόμενο κεφαλαιουχικό σκέλος των επιτρεπόμενων εσόδων για την υπολειπόμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου.
- 6.8 Το λειτουργικό σκέλος των επιτρεπόμενων εσόδων θα προσαρμόζεται σύμφωνα με το Παράρτημα 3 και, ανάλογα με την περίπτωση, σύμφωνα με τη μεθοδολογία προσαρμογής της τιμής των καυσίμων που περιγράφεται στην παράγραφο 8.11.
- 6.9 Τα επιτρεπόμενα έσοδα για κάθε δραστηριότητα θα λαμβάνουν υπόψη τις συνεισφορές πελατών έτσι ώστε η δραστηριότητα να μην υπεραμείβεται.
- 6.10 Τα επιτρεπόμενα έσοδα για την προμήθεια από έναν προμηθευτή με δεσπίζουσα θέση θα καθορίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 8.67 και 8.68 με τη μορφή ενός επιτρεπόμενου περιθωρίου επί του εύλογου κόστους διαχείρισης της επιχείρησης.
- 6.11 Η ΡΑΕΚ διατηρεί το δικαίωμα, όπου υπάρχουν κατά την κρίση της σημαντικές διαφοροποιήσεις στην αγορά ηλεκτρισμού κατά τη διάρκεια της περιόδου ρυθμιστικού ελέγχου, να επεμβαίνει τροποποιητικά και να ζητά διαφοροποίηση στα επιτρεπόμενα έσοδα και στις διατιμήσεις (περιλαμβανομένης και της δομής των διατιμήσεων) ηλεκτρικής ενέργειας, με στόχο να διασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία της αγοράς στα πλαίσια του υγιούς ανταγωνισμού προς όφελος των καταναλωτών, σύμφωνα με το Νόμο.
- 7 Γενική δομή διατιμήσεων ηλεκτρικής ενέργειας
- 7.1 Οι διατιμήσεις για αγαθά ή υπηρεσίες που παρέχονται μέσω μιας ρυθμιζόμενης δραστηριότητας θα είναι ρυθμιζόμενες και, για την αποφυγή αμφιβολιών, όλες οι διατιμήσεις προς τελικούς καταναλωτές που εξυπηρετούνται από έναν προμηθευτή ο οποίος ρυθμίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3.1(στ) θα ρυθμίζονται σύμφωνα με τους στόχους που ορίζονται στην παράγραφο 5.1 και στην παράγραφο 5.2 και τις αρχές που ορίζονται στην παράγραφο 7.10.
- 7.2 Ο πάροχος ενός ρυθμιζόμενου προϊόντος ή μιας ρυθμιζόμενης υπηρεσίας θα εφαρμόζει μια διατίμηση που ισχύει για το παρεχόμενο προϊόν ή την παρεχόμενη υπηρεσία. Πριν από το έτος κατά το οποίο θα εφαρμόζεται η διατίμηση, ο πάροχος θα προτείνει τη διατίμηση στη ΡΑΕΚ. Η ΡΑΕΚ θα εξετάζει τη διατίμηση έναντι των στόχων που ορίζονται στην παράγραφο 5.1 και στην παράγραφο 5.2 και θα αποφασίζει εάν θα εγκρίνει ή θα εισηγηθεί τροποποίηση της πρότασης. Κατά την εξέταση της διατίμησης μπορεί να απαιτηθεί συμβιβασμός μεταξύ δύο ή περισσότερων στόχων.
- 7.3 Οι ρυθμιζόμενες διατιμήσεις για ένα έτος θα καθορίζονται με τρόπο ώστε να ανακτώνται τα επιτρεπόμενα έσοδα για το συγκεκριμένο έτος για τη ρυθμιζόμενη δραστηριότητα της παραγωγής, της ιδιοκτησίας του συστήματος μεταφοράς, της διαχείρισης του συστήματος μεταφοράς, της ιδιοκτησίας του συστήματος διανομής, της διαχείρισης του συστήματος διανομής και της προμήθειας.
- 7.4 Τα επιτρεπόμενα έσοδα που πρόκειται να ανακτηθούν μέσω των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων δικτύου (Δ-ΧΣ, Δ-ΧΜ, Δ-ΧΧ) και της ρυθμιζόμενης διατίμησης παραγωγής (Δ-Χ) θα περιλαμβάνουν έναν συντελεστή προσαρμογής Κ που θα υπολογίζεται για τη κάθε διατίμηση ξεχωριστά σε ετήσια βάση ώστε να λαμβάνεται υπόψη η θετική ή αρνητική απόκλιση στην ανάκτηση των επιτρεπόμενων εσόδων κατά το προηγούμενο έτος που οφείλεται σε εύλογα μη ελέγξιμα σφάλματα πρόβλεψης της ενεργειακής ζήτησης. Ο συντελεστής προσαρμογής Κ υπολογίζεται βάσει της συνολικά παραγόμενης ενέργειας στην περίπτωση της διατίμησης παραγωγής (Δ-Χ) και βάσει της αντίστοιχης καταμετρημένης ενεργειακής ζήτησης καταναλωτών στην περίπτωση της κάθε διατίμησης δικτύου (Δ-ΧΣ, Δ-ΧΜ, Δ-ΧΧ). Ο συντελεστής προσαρμογής Κ μπορεί να είναι χαμηλότερος ή ψηλότερος της μονάδας. Ο συντελεστής προσαρμογής Κ θα περιλαμβάνει πρόβλεψη τόκου, η οποία θα εγκρίνεται από τη ΡΑΕΚ.
- 7.5 Οι κατηγορίες διατιμήσεων θα καθορίζονται σύμφωνα με τον Πίνακα 1 της παρούσας Δήλωσης Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογίας Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού.

Πίνακας 1: Κατηγορίες διατιμήσεων

Περιγραφή	Διατίμησης
Δ-Χ	Διατίμηση ηλεκτρικής ενέργειας χονδρικής, η οποία επιβάλλεται, από τη μία πλευρά, στην πώληση ηλεκτρικής ενέργειας που παράγεται από την ΑΗΚ (ενώ η ΑΗΚ αποτελεί παραγωγό με δεσπίζουσα θέση) και, από την άλλη πλευρά, στην προμήθεια από την ΑΗΚ, στην παραγωγή εκτός ΑΗΚ και στην προμήθεια εκτός ΑΗΚ
Δ-ΧΣ	Διατίμηση χρήσης του Συστήματος Μεταφοράς (36kV και άνω)
Δ-ΧΜ	Διατίμηση χρήσης του Συστήματος Διανομής (μέση τάση: άνω του 1kV και κάτω των 36kV), που περιλαμβάνει ένα στοιχείο χρέωσης το οποίο σχετίζεται με το Διαχειριστή του Συστήματος Διανομής (ΔΣΔ)
Δ-ΧΧ	Διατίμηση χρήσης του Συστήματος Διανομής (χαμηλή τάση: έως και 1kV), που περιλαμβάνει ένα στοιχείο χρέωσης το οποίο σχετίζεται με το ΔΣΔ
Δ-ΕΛ	Διατίμηση υπηρεσιών εμπορολογιστικής διαχείρισης που παρέχονται στους πελάτες (έκδοση τιμολογίων, κ.λπ.)

Δ-ΕΥ	Διατίμηση για την παροχή Επικουρικών Υπηρεσιών και μακροχρόνιας εφεδρείας ¹
Δ-ΔΣ	Διατίμηση για την ανάκτηση των δαπανών των ΥΔΩ, και την προώθηση των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας και των συστημάτων συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης
Δ-ΔΣΜ	Διατίμηση για την ανάκτηση των δαπανών του Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς
Δ-MET	Διατίμηση για την ανάκτηση των δαπανών μετρήσεων που ανακύπτουν από το Διαχειριστή του Συστήματος Διανομής (για χρήστες που συνδέονται στο δίκτυο διανομής)
Δ-ΠΠ	Διατιμήσεις προμήθειας και χρεώσεις αγοράς ηλεκτρισμού στον τελικό καταναλωτή

1 Ως αποτέλεσμα της πρόσφατης χαμηλής αύξησης της ζήτησης, επί του παρόντος δεν συσχετίζεται κανένα στοιχείο κόστους με τη μακροχρόνια εφεδρεία. Ωστόσο, θεωρητικά, η μεθοδολογία διατιμήσεων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη αυτό το κόστος.

- 7.6 Οι παρακάτω διατιμήσεις που χρεώνονται στους προμηθευτές θα ρυθμίζονται: Δ-ΕΥ, Δ-MET. Η παρακάτω διατίμηση θα χρεώνεται στους προμηθευτές και δεν θα ρυθμίζεται παρά μόνο όταν επιβάλλεται από παραγωγό που ρυθμίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3.1(α): Δ-Χ
- 7.7 Ένας προμηθευτής που δεν κατέχει δεσπόμενη θέση θα είναι ελεύθερος να αποφασίσει για τον τρόπο με τον οποίο θα μετακυλίσει το κόστος των Δ-ΕΥ, Δ-MET και Δ-Χ στους τελικούς χρήστες σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στην παράγραφο 7.10.
- 7.8 Οι παρακάτω διατιμήσεις που χρεώνονται στους προμηθευτές θα ρυθμίζονται και οι προμηθευτές θα μετακυλίουν τις διατιμήσεις στους τελικούς καταναλωτές τους: Δ-ΧΣ, Δ-ΧΜ, Δ-ΧΧ, Δ-ΔΣ, Δ-ΔΣΜ.
- 7.9 Οι παρακάτω διατιμήσεις που επιβάλλονται στους τελικούς καταναλωτές δεν θα ρυθμίζονται, παρά μόνο όταν επιβάλλονται από προμηθευτή που ρυθμίζεται σύμφωνα με την παράγραφο 3.1(στ): Δ-ΕΛ, Δ-ΠΠ.
- 7.10 Οι διατιμήσεις στους τελικούς καταναλωτές δύνανται να διαφοροποιούνται ανά κατηγορία πελατών ανάλογα με τα χαρακτηριστικά που αντικατοπτρίζουν το κόστος, αλλά δεν δύνανται να διαφοροποιούνται ανάλογα με τη γεωγραφική θέση του καταναλωτή εντός της Κύπρου.

8 Μεθοδολογία διατιμήσεων

- 8.1 Η μεθοδολογία διατιμήσεων εφαρμόζεται στις ρυθμιζόμενες διατιμήσεις. Όλες οι ρυθμιζόμενες διατιμήσεις θα πληρούν τους στόχους που ορίζονται στις παραγράφους 5.2 και, επιπλέον, όλες οι διατιμήσεις που επιβάλλονται στους τελικούς καταναλωτές θα πληρούν τις αρχές που ορίζονται στην παράγραφο 7.10.
- 8.2 Ορισμένες παράμετροι που θα χρησιμοποιούνται στον καθορισμό των διατιμήσεων θα ορίζονται κατά καιρούς από τη ΡΑΕΚ. Οι αρχικές τιμές των παραμέτρων ορίζονται στο Παράρτημα 4.
- 8.3 Όσο αφορά τις διατιμήσεις Δ-ΧΣ, Δ-ΧΜ, Δ-ΧΧ εφαρμόζονται οι πρόνοιες του Παραρτήματος XI της Οδηγίας 2012/27/ΕΚ για την ενεργειακή απόδοση.

Δ-Χ: Διατίμηση Ηλεκτρικής Ενέργειας Χονδρικής

- 8.4 Δ-Χ είναι η διατίμηση ηλεκτρικής ενέργειας χονδρικής. Η Δ-Χ θα εφαρμόζεται σε όλες τις πωλήσεις ενέργειας από παραγωγούς με δεσπόμενη θέση, με εξαίρεση την ενέργεια που πωλείται από αυτούς μέσω της κοινοπραξίας ισχύος, του μηχανισμού εξισορρόπησης και της διευθέτησης ανισοζυγίων, τις συμβάσεις επικουρικών υπηρεσιών με το ΔΣΜΚ και τις συμβάσεις μακροχρόνιας εφεδρείας με το ΔΣΜΚ. Για την αποφυγή αμφιβολιών, η Δ-Χ θα εφαρμόζεται στην πώληση ηλεκτρικής ενέργειας από όλους τους παραγωγούς με δεσπόμενη θέση:

- α. στη δική τους επιχείρηση προμήθειας·
- β. σε άλλους προμηθευτές, και
- γ. σε άλλους παραγωγούς.

- 8.5 Η διατίμηση ηλεκτρικής ενέργειας χονδρικής Δ-Χ θα αποτελεί τη βάση για ρυθμιζόμενα συμβόλαια μεταξύ του παραγωγού με δεσπόμενη θέση και άλλων παραγωγών ή προμηθευτών καθώς θα μπορεί να προσφερθεί ένα εύρος προϊόντων από τον παραγωγό με δεσπόμενη θέση. Οι σχετικές διαδικασίες θα ρυθμίζονται από τη ΡΑΕΚ και διαφορετικά προϊόντα θα τιμολογούνται σε διαφορετικές τιμές. Η διατίμηση παροχής ενέργειας θα είναι στη βάση της αντίστοιχης Δ-Χ.
- 8.6 Με εξαίρεση όσα προβλέπονται στην παράγραφο 8.8, η Δ-Χ θα καθορίζεται με τρόπο ώστε να είναι δυνατή η ανάκτηση του επιτρεπόμενου συνολικού κόστους του ρυθμιζόμενου παραγωγού, μείον τα καθαρά έσοδα από τις εκ των προτέρων εκτιμήσεις των πωλήσεων μέσω της κοινοπραξίας ισχύος, του μηχανισμού εξισορρόπησης και της διευθέτησης ανισοζυγίων, τις συμβάσεις επικουρικών υπηρεσιών με το ΔΣΜΚ και τις συμβάσεις μακροχρόνιας εφεδρείας με το ΔΣΜΚ. Για την αποφυγή αμφιβολιών, οποιοδήποτε από τα στοιχεία των καθαρών εσόδων που περιγράφονται σε αυτήν την παράγραφο μπορεί να είναι θετικό ή αρνητικό.
- 8.7 Το σύνολο των εσόδων του ρυθμιζόμενου παραγωγού θα ελέγχεται απολογιστικά από τη ΡΑΕΚ σε συστηματική βάση, και θα γίνονται οι ανάλογες απολογιστικές αναπροσαρμογές.
- 8.8 Ένας ρυθμιζόμενος παραγωγός δύναται να προτείνει μια διατίμηση η οποία αναμένεται να οδηγήσει σε ανάκτηση λιγότερων εσόδων από εκείνα που προβλέπονται στην παράγραφο 8.6. Η ΡΑΕΚ, όταν εξετάζει εάν θα εγκρίνει μια τέτοια πρόταση, θα λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο της προτεινόμενης διατίμησης στον ανταγωνισμό στις αγορές

παραγωγής και προμήθειας. Σε κάθε περίπτωση, η Δ-Χ δεν θα καθορίζεται σε επίπεδα κάτω του εκτιμώμενου αναμενόμενου βραχυπρόθεσμου οριακού κόστους παραγωγής (ενέργειας και ισχύος).

- 8.9 Η Δ-Χ θα καθορίζεται και θα δημοσιοποιείται πριν από την έναρξη του έτους διατίμησης και θα υπολογίζεται για κάθε ημίωρο του έτους διατίμησης σύμφωνα με τις παρακάτω αρχές:
- α. Η Δ-Χ θα καθορίζεται με τρόπο ώστε να είναι δυνατή η ανάκτηση των Επιτρεπόμενων Εσόδων για τη ρυθμιζόμενη δραστηριότητα παραγωγής, μείον τα καθαρά έσοδα από πωλήσεις μέσω της κοινοπραξίας ισχύος, του μηχανισμού εξισορρόπησης και της διευθέτησης ανισοζυγίων, τις συμβάσεις επικουρικών υπηρεσιών και τις συμβάσεις μακροχρόνιας εφεδρείας, όπου τα καθαρά έσοδα ενδέχεται να είναι θετικά ή αρνητικά.
  - β. Η Δ-Χ θα αντικατοπτρίζει το οριακό κόστος ενέργειας και ισχύος, με μια προσαρμογή για την ανάκτηση των επιτρεπόμενων εσόδων της ρυθμιζόμενης δραστηριότητας παραγωγής, με εξαίρεση όσα προβλέπονται στην παράγραφο 8.8.
  - γ. Το στοιχείο του οριακού κόστους της Δ-Χ θα εκτιμάται από τον ρυθμιζόμενο παραγωγό και θα περιλαμβάνει το οριακό κόστος ενέργειας και το οριακό κόστος ισχύος. Το βραχυπρόθεσμο οριακό κόστος ενέργειας θα εκτιμάται για κάθε ημίωρο του επόμενου έτους με βάση μια προσομοίωση της αγοράς του κυπριακού συστήματος ενέργειας, λαμβάνοντας υπόψη κάποια αβεβαιότητα, για παράδειγμα, στη διαθεσιμότητα της παραγωγής και στη ζήτηση. Το οριακό κόστος ισχύος παραγωγής (και η απόκριση στην πλευρά της εθελούσιας ζήτησης (voluntary demand side response), εάν εφαρμόζεται) θα εκτιμάται για ένα ημίωρο, λαμβάνοντας υπόψη το κόστος των παγίων τα οποία περιλαμβάνονται στη ΡΒΑΠ του ρυθμιζόμενου παραγωγού.
  - δ. Η προσαρμογή για την ανάκτηση των επιτρεπόμενων εσόδων της ρυθμιζόμενης δραστηριότητας παραγωγής θα εφαρμόζεται ομοιόμορφα στην παραγωγή σε όλα τα ημίωρα του έτους, εκτός εάν ο παραγωγός για τον οποίο ισχύει η διατίμηση αποδεικνύει ικανοποιητικά για τη ΡΑΕΚ ότι μια εναλλακτική προσαρμογή με την οποία η προσαρμογή ποικίλει ανά ημίωρο, θα αντικατοπτρίζει καλύτερα τους στόχους της διατίμησης που ορίζονται στην παράγραφο 5.2.
  - ε. Τα ημίωρα του έτους με παρόμοιο οριακό κόστος ενέργειας και ισχύος θα ομαδοποιούνται και θα εφαρμόζεται ενιαίο οριακό κόστος (μέσο σταθμισμένο οριακό κόστος βάσει όγκου) για μια τέτοια ομάδα ωρών. Προκειμένου να καταστεί πιο σαφές, η Δ-Χ δεν χρειάζεται να διαφοροποιείται και για τα 17.520 ημίωρα εντός του έτους διατίμησης και μπορεί, για παράδειγμα, να διαφοροποιείται ανά εποχή, ημέρα/νύχτα, ημέρα εβδομάδας/σαββατοκυριακό ή δημόσιες αργίες εντός του έτους. Η πρόταση διατίμησης θα περιλαμβάνει την προτεινόμενη επιλογή ομάδων ημίωρων.
- 8.10 Η ΡΑΕΚ δύναται να ζητήσει από το ΔΣΜΚ να διενεργήσει μελέτη για το οριακό κόστος ενέργειας και το οριακό κόστος ισχύος για το κυπριακό σύστημα ενέργειας με σκοπό να διευκολυνθεί η ΡΑΕΚ στην εξέταση της πρότασης του παραγωγού για τη Δ-Χ.
- 8.11 Η Δ-Χ θα προσαρμόζεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα εντός του έτους διατίμησης σύμφωνα με ένα υπολογισμό προσαρμογής της τιμής των καυσίμων, με βάση τα ακόλουθα:
- α. Ο στόχος του υπολογισμού της προσαρμογής της τιμής των καυσίμων είναι να επιτραπεί στον ρυθμιζόμενο παραγωγό να ανακτήσει τις εύλογες μη ελέγξιμες μεταβολές στο κόστος των καυσίμων που χρησιμοποιούνται από τους ηλεκτροπαραγωγούς σταθμούς του για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας.
  - β. Πριν από την έναρξη του έτους διατίμησης, θα καθορίζεται ένα βασικό κόστος των καυσίμων ανά κιλοβατώρα (kWh) παραγωγής, όπου το βασικό κόστος θα συνάδει με τη μελέτη οριακού κόστους που χρησιμοποιήθηκε για τον καθορισμό της Δ-Χ.
  - γ. Η Δ-Χ θα προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει τη διαφορά μεταξύ του πραγματικού κόστους των καυσίμων ανά kWh παραγωγής και του βασικού κόστους των καυσίμων ανά kWh παραγωγής.
- 8.12 Η προσαρμογή στην τιμή των καυσίμων θα εφαρμόζεται στο σκέλος της ενέργειας της Δ-Χ.
- 8.13 Πριν από την έναρξη του έτους διατίμησης, ο ρυθμιζόμενος παραγωγός θα προτείνει τον υπολογισμό της προσαρμογής της τιμής των καυσίμων που θα ισχύσει για το εν λόγω έτος διατίμησης. Η ΡΑΕΚ θα εξετάζει την πρόταση και θα αποφασίζει εάν θα εγκρίνει ή θα απορρίψει τον υπολογισμό της προσαρμογής της τιμής των καυσίμων.
- 8.14 Η προσαρμογή του συντελεστή K για τη Δ-Χ θα καθορίζεται από τη ΡΑΕΚ και έχει ως στόχο να προστατεύσει τον ρυθμιζόμενο παραγωγό και τους καταναλωτές ηλεκτρισμού από την επίπτωση που έχουν στα έσοδα τα μη ελέγξιμα σφάλματα στην προβλεπόμενη εξαγόμενη ενέργεια στο σύστημα μεταφοράς, αποφεύγοντας ταυτόχρονα την παροχή στρεβλών κινήτρων για πώληση μέσω της Δ-Χ ή μέσω της κοινοπραξίας ισχύος.
- 8.15 Δεν θα πραγματοποιείται καμία προσαρμογή του συντελεστή K υπέρ του ρυθμιζόμενου παραγωγού στο βαθμό που η διαφορά μεταξύ της προβλεπόμενης και της πραγματικής συνολικής παραγωγής στην αγορά χονδρικής ή ο όγκος πωλήσεων μέσω της Δ-Χ ή εκτός της Δ-Χ ήταν αποτέλεσμα χειραγώγησης της αγοράς.
- Δ-ΧΣ: Διατίμηση χρήσης του Συστήματος Μεταφοράς**
- 8.16 Η Δ-ΧΣ είναι η διατίμηση χρήσης του συστήματος μεταφοράς και θα εφαρμόζεται για όλα τα φορτία του δικτύου ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου. Η Δ-ΧΣ θα καθορίζεται με τρόπο ώστε να είναι δυνατή η ανάκτηση των επιτρεπόμενων συνολικών εσόδων του ιδιοκτήτη του δικτύου μεταφοράς, μη συμπεριλαμβανομένων των εσόδων σύνδεσης, άλλων συνεισφορών πελατών, του κόστους που σχετίζεται με το Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς Κύπρου (ΔΣΜΚ) καθώς και σχετικών με το Δίκτυο Μεταφοράς κόστων επικουρικών υπηρεσιών, όπως π.χ. ρύθμιση τάσης.
- 8.17 Η Δ-ΧΣ θα εφαρμόζεται σε έναν προμηθευτή ως χρέωση που σχετίζεται με κάθε έναν από τους τελικούς καταναλωτές του προμηθευτή. Ο προμηθευτής θα επιβάλλει την ίδια χρέωση στους τελικούς καταναλωτές του. Οι χρεώσεις που οι προμηθευτές επιβάλλουν στους τελικούς καταναλωτές είναι οι χρεώσεις που επιβάλλονται στους προμηθευτές προσαυξημένες για τις απώλειες του δικτύου διανομής (για καταναλωτές συνδεδεμένους στη διανομή), ανάλογα με το επίπεδο τάσης που βρίσκεται η εγκατάσταση του καταναλωτή.

- 8.18 Η Δ-ΧΣ θα εφαρμόζεται σε ενιαία γεωγραφική βάση σε ολόκληρη την Κύπρο.
- 8.19 Ο διαχειριστής συστήματος μεταφοράς θα ακολουθεί μια προσέγγιση δύο βημάτων για τον καθορισμό της Δ-ΧΣ που υποβάλλεται προς έγκριση στη ΡΑΕΚ. Ως πρώτο βήμα, η Δ-ΧΣ θα καθορίζεται αρχικά με τρόπο ώστε να αντικατοπτρίζει το μακροχρόνιο οριακό κόστος μεταφοράς (ενέργειας και ισχύος). Ως δεύτερο βήμα, η Δ-ΧΣ θα προσαρμόζεται ώστε να καλύπτει τις απαιτήσεις των εσόδων μεταφοράς (ενέργειας και ισχύος).
- 8.20 Η αναλογία των επιτρεπόμενων εσόδων μεταφοράς που θα ανακτώνται από χρεώσεις ισχύος εντός ενός έτους επισημαίνεται στο Παράρτημα 4. Τα υπόλοιπα επιτρεπόμενα έσοδα θα ανακτώνται μέσω χρεώσεων ενέργειας.
- 8.21 Η προσέγγιση εκτίμησης του μακροχρόνιου οριακού κόστους μεταφοράς έχει ως στόχο να είναι κατάλληλη για το σκοπό που καλείται να εξυπηρετήσει όταν η Κύπρος παρουσιάζει αύξηση της ζήτησης και έχει επενδυτικές ανάγκες στο δίκτυο της στο εγγύς μέλλον. Πριν από αυτό, το οριακό κόστος ενδέχεται να είναι χαμηλό και ενδέχεται να μην απαιτείται λεπτομερής μελέτη.
- 8.22 Η προσέγγιση εκτίμησης του μακροχρόνιου οριακού κόστους μεταφοράς θα είναι η εξής:
- Καθορισμός του ορίζοντα σχεδιασμού για τους σκοπούς του υπολογισμού της Δ-ΧΣ.
  - Ανάπτυξη ενός βασικού σχεδίου για την ανάπτυξη του δικτύου ώστε να ικανοποιεί την αναμενόμενη ζήτηση αιχμής για εγχύσεις ενέργειας στο δίκτυο στο πλαίσιο του εν λόγω ορίζοντα σχεδιασμού.
  - Υπολογισμός του οριακού κόστους χρησιμοποιώντας Μέθοδο στη βάση του Μέσου Πρόσθετου Κόστους (Average Incremental Cost).
  - Το μακροχρόνιο οριακό κόστος ισούται με το προεξοφλούμενο (discounted) πρόσθετο κόστος βάση του βασικού σχεδίου διαιρεμένου με την προεξοφλούμενη (discounted) αξία της ετήσιας αλλαγής της ζήτησης κατά τη διάρκεια του ορίζοντα σχεδιασμού. Είναι αντιληπτό ότι για σκοπούς υπολογισμού της Δ-ΧΣ το μακροχρόνιο οριακό κόστος μεταφοράς δεν μπορεί να είναι αρνητικό.
  - Κατά τον καθορισμό του κόστους του δικτύου, η υπολειμματική αξία των πάγιων στοιχείων κατά το τέλος του ορίζοντα σχεδιασμού θα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη, π.χ. χρησιμοποιώντας προσόδους (annuities) ή υπολειμματικές αξίες (residual values).
- 8.23 Το μακροχρόνιο οριακό κόστος μεταφοράς θα εκφράζεται σε € ανά MW ετησίως, όπου MW είναι η ταυτοχρονισμένη αιχμική ζήτηση του συστήματος για το εν λόγω έτος όπως υπολογίζεται με τη μορφή εγχύσεων ενέργειας στο σύστημα μεταφοράς. Πριν από την έναρξη του έτους, θα πραγματοποιείται μια μελέτη για την πιθανότητα κάθε ημίωρο να είναι η ώρα ταυτοχρονισμένης αιχμής του συστήματος για το εν λόγω έτος. Το μακροχρόνιο οριακό κόστος μεταφοράς θα κατανέμεται σε μεμονωμένα ημίωρα εντός ενός έτους, πολλαπλασιάζοντας το μακροχρόνιο οριακό κόστος μεταφοράς με την πιθανότητα το ημίωρο να είναι το ημίωρο ταυτοχρονισμένης αιχμής του έτους. Ο υπολογισμός των πιθανοτήτων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα διαθέσιμα δεδομένα από ιστορικές καμπύλες φορτίου και προβλεπόμενες αλλαγές της μορφής τους, αλλά μπορεί να βασίζεται και σε τεκμηριωμένη κρίση ανάλογα με την περίπτωση.
- 8.24 Στην πράξη, στα ημίωρα με πολύ μικρή πιθανότητα να αποτελέσουν την ώρα αιχμής θα αποδίδεται μηδενική πιθανότητα να αποτελέσουν την ώρα αιχμής για τους σκοπούς του καθορισμού των διατιμήσεων. Οι ώρες με παρόμοια πιθανότητα να αποτελέσουν την ώρα αιχμής μπορούν να ομαδοποιηθούν και να αποδοθεί ενιαία πιθανότητα σε όλες τις ώρες της ομάδας. Το άθροισμα των αποδιδόμενων πιθανοτήτων για ολόκληρο το έτος θα είναι 1.
- 8.25 Ένας ενιαίος συντελεστής προσαύξησης θα εφαρμόζεται στο σκέλος της ισχύος της Δ-ΧΣ ώστε να προβλέπεται η κάλυψη της αναλογίας των επιτρεπόμενων εσόδων μεταφοράς που ανακτώνται από χρεώσεις ισχύος, όπως περιγράφεται στην παράγραφο 8.20. Τα υπόλοιπα επιτρεπόμενα έσοδα θα ανακτώνται μέσω μιας ενιαίας χρέωσης ενέργειας που θα εκφράζεται σε €/MWh.
- 8.26 Το σκέλος ισχύος και το σκέλος ενέργειας της Δ-ΧΣ που θα εφαρμόζεται στο καταμετρηθέν φορτίο ενός τελικού χρήστη θα προσαρμόζεται για τις μέσες ετήσιες απώλειες του δικτύου στο επίπεδο τάσης στο οποίο είναι συνδεδεμένος ο χρήστης και τις μέσες ετήσιες απώλειες του δικτύου σε όλα τα επίπεδα τάσης άνω του εν λόγω επιπέδου. Επίσης, θα πραγματοποιείται μια προσαρμογή που θα αντικατοπτρίζει τη συνεισφορά της κατηγορίας πελατών στην ταυτοχρονισμένη αιχμική ζήτηση, όπως προκύπτει από την καμπύλη φορτίου της εν λόγω κατηγορίας.
- 8.27 Στην περίπτωση τελικού χρήστη με επιτόπια παραγωγή, το σκέλος της ενέργειας τμήματος της Δ-ΧΣ θα εφαρμόζεται στη μεικτή κατανάλωση του χρήστη και το σκέλος της ισχύος του εν λόγω τμήματος της Δ-ΧΣ θα εφαρμόζεται στη μεικτή ζήτηση του χρήστη, όπου ο εξοπλισμός μέτρησης επιτρέπει την καταγραφή της μεικτής κατανάλωσης και της μεικτής ζήτησης. Η αναλογία της Δ-ΧΣ που θα εφαρμόζεται θα βασίζεται στα αποτελέσματα κατάλληλων μελετών που εξετάζουν τους παράγοντες του μακροχρόνιου οριακού κόστους του συστήματος μεταφοράς και τη σχετική κλίμακα του στοιχείου του μακροχρόνιου οριακού κόστους και του στοιχείου της ανάκτησης του κόστους για την ανάκτηση των επιτρεπόμενων εσόδων.
- 8.28 Στις περιπτώσεις όπου η μεικτή ζήτηση ή η μεικτή κατανάλωση ενός τελικού χρήστη με επιτόπια παραγωγή από φωτοβολταϊκά δεν μπορεί να καταγραφεί, το σκέλος της ισχύος και το σκέλος της ενέργειας του τμήματος της Δ-ΧΣ που αναφέρθηκε παραπάνω θα εφαρμόζεται στην καθαρή ζήτηση ή στην καθαρή κατανάλωση του χρήστη, ανάλογα με την περίπτωση, και το σκέλος της ισχύος θα προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει την αναμενόμενη επιτόπια παραγωγή σε ώρες αιχμής και το σκέλος της ενέργειας θα προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει την αναμενόμενη επιτόπια παραγωγή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η προσαρμογή μπορεί να καθοριστεί σύμφωνα με την αναμενόμενη επιτόπια παραγωγή ενός τυπικού πελάτη που έχει παρόμοια χαρακτηριστικά με τον πελάτη στον οποίο θα εφαρμόζεται το εν λόγω τμήμα της Δ-ΧΣ.
- 8.29 Στην περίπτωση τελικού πελάτη με μέτρηση ανά χρονική περίοδο εκκαθάρισης (interval metering), το σκέλος της ισχύος του τμήματος της Δ-ΧΣ που αναφέρθηκε παραπάνω θα επιβάλλεται στην ενέργεια, όπου η μετατροπή από μια χρέωση ισχύος σε μια χρέωση ενέργειας βασίζεται στην αναλογία MW ισχύος/MWh ενέργειας για την καμπύλη φορτίου της συγκεκριμένης κατηγορίας πελατών. Θα χρησιμοποιείται η καμπύλη φορτίου για ολόκληρη την κατηγορία πελατών, η οποία είναι διαφορετική από την καμπύλη φορτίου για έναν τυπικό μεμονωμένο πελάτη εντός μιας κατηγορίας πελατών.

Δ-ΧΜ: Διατίμηση χρήσης του Συστήματος Διανομής στη Μέση Τάση

- 8.30 Η Δ-ΧΜ είναι η διατίμηση χρήσης του συστήματος διανομής στη μέση τάση και θα εφαρμόζεται για όλα τα φορτία που συνδέονται στο δίκτυο διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου. Η Δ-ΧΜ θα καθορίζεται με τρόπο ώστε να είναι δυνατή η ανάκτηση των επιτρεπόμενων συνολικών εσόδων του δικτύου διανομής στο επίπεδο της μέσης τάσης, με εξαίρεση τα έσοδα σύνδεσης και άλλες συνεισφορές πελατών.
- 8.31 Η Δ-ΧΜ θα εφαρμόζεται σε έναν προμηθευτή ως χρέωση που σχετίζεται με κάθε έναν από τους τελικούς πελάτες του προμηθευτή που συνδέονται στο δίκτυο διανομής. Ο προμηθευτής θα επιβάλλει την ίδια χρέωση στους τελικούς πελάτες του. Οι χρεώσεις που οι προμηθευτές επιβάλλουν στους τελικούς καταναλωτές είναι οι χρεώσεις που επιβάλλονται στους προμηθευτές προσαυξημένες για τις απώλειες του δικτύου διανομής (για καταναλωτές συνδεδεμένους στη διανομή), ανάλογα με το επίπεδο τάσης που βρίσκεται η εγκατάσταση του καταναλωτή.
- 8.32 Η Δ-ΧΜ θα εφαρμόζεται σε ενιαία γεωγραφική βάση σε ολόκληρη την Κύπρο.
- 8.33 Η αναλογία των επιτρεπόμενων εσόδων για το δίκτυο διανομής στο επίπεδο της μέσης τάσης που θα ανακτώνται από χρεώσεις ισχύος εντός ενός έτους επισημαίνεται στο Παράρτημα 4. Τα υπόλοιπα επιτρεπόμενα έσοδα θα ανακτώνται μέσω χρεώσεων ενέργειας.
- 8.34 Το σκέλος της χρέωσης ισχύος της Δ-ΧΜ θα καθορίζεται διαιρώντας τα επιτρεπόμενα έσοδα που θα ανακτώνται μέσω χρεώσεων ισχύος εντός ενός έτους με το άθροισμα του προβλεπόμενου φορτίου αιχμής οποιασδήποτε ώρας για το εν λόγω έτος όλων των πελατών που συνδέονται στα επίπεδα της μέσης τάσης και της χαμηλής τάσης του δικτύου διανομής.
- 8.35 Για τους σκοπούς της παραγράφου 8.34, το φορτίο αιχμής οποιασδήποτε ώρας ενός πελάτη θα αντιστοιχεί στο φορτίο αιχμής του πελάτη όπως καταμετράται ή εκτιμάται στον τόπο του πελάτη, προσαρμοσμένο για τις μέσες ετήσιες απώλειες του δικτύου διανομής. Για πελάτες που συνδέονται στο επίπεδο χαμηλής τάσης του δικτύου διανομής, η προσαρμογή απωλειών θα σχετίζεται με τις μέσες απώλειες και στο επίπεδο της χαμηλής τάσης και στο επίπεδο της μέσης τάσης. Για πελάτες που συνδέονται στο επίπεδο μέσης τάσης του δικτύου διανομής, η προσαρμογή απωλειών θα σχετίζεται με τις μέσες απώλειες στο επίπεδο της μέσης τάσης.
- 8.36 Το σκέλος της χρέωσης ενέργειας της Δ-ΧΜ θα καθορίζεται διαιρώντας τα επιτρεπόμενα έσοδα που θα ανακτώνται μέσω χρεώσεων ενέργειας εντός ενός έτους με το άθροισμα του προβλεπόμενου ενεργειακού φορτίου για το εν λόγω έτος όλων των πελατών που συνδέονται στα επίπεδα της μέσης τάσης και της χαμηλής τάσης του δικτύου διανομής.
- 8.37 Για τους σκοπούς της παραγράφου 8.36, το ενεργειακό φορτίο ενός πελάτη θα αντιστοιχεί στο ενεργειακό φορτίο του πελάτη όπως καταμετράται στον τόπο του πελάτη, προσαρμοσμένο για τις μέσες ετήσιες απώλειες του δικτύου διανομής. Για πελάτες που συνδέονται στο επίπεδο χαμηλής τάσης του δικτύου διανομής, η προσαρμογή απωλειών θα σχετίζεται με τις μέσες απώλειες και στο επίπεδο της χαμηλής τάσης και στο επίπεδο της μέσης τάσης. Για πελάτες που συνδέονται στο επίπεδο μέσης τάσης του δικτύου διανομής, η προσαρμογή απωλειών θα σχετίζεται με τις μέσες απώλειες στο επίπεδο της μέσης τάσης.
- 8.38 Στην περίπτωση χρήστη με επιτόπια παραγωγή, το σκέλος ισχύος και το σκέλος ενέργειας τμήματος της Δ-ΧΜ θα εφαρμόζεται στη μεικτή κατανάλωση του χρήστη, όπου ο εξοπλισμός μέτρησης επιτρέπει την καταγραφή της μεικτής κατανάλωσης. Η αναλογία της Δ-ΧΜ που θα εφαρμόζεται θα βασίζεται στα αποτελέσματα κατάλληλων μελετών που εκπονούνται από το ΔΣΔ και που εξετάζουν τους παράγοντες του μακροχρόνιου οριακού κόστους του συστήματος διανομής και τη σχετική κλίμακα του στοιχείου του μακροχρόνιου οριακού κόστους και του στοιχείου της ανάκτησης του κόστους για την ανάκτηση των επιτρεπόμενων εσόδων.
- 8.39 Στις περιπτώσεις όπου η μεικτή κατανάλωση δεν μπορεί να καταγραφεί, το σκέλος ισχύος και το σκέλος ενέργειας του τμήματος της Δ-ΧΜ που αναφέρθηκε παραπάνω θα εφαρμόζεται στην καθαρή κατανάλωση του χρήστη και η χρέωση της ισχύος θα προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει την αναμενόμενη μέγιστη παραγωγή του χρήστη κατά την ώρα της κατανάλωσης αιχμής του χρήστη και η χρέωση της ενέργειας θα προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει την αναμενόμενη παραγωγή του χρήστη καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η προσαρμογή μπορεί να καθοριστεί σύμφωνα με την αναμενόμενη επιτόπια παραγωγή ενός τυπικού πελάτη που έχει παρόμοια χαρακτηριστικά με τον πελάτη στον οποίο θα εφαρμόζεται το εν λόγω τμήμα της Δ-ΧΜ.
- 8.40 Στην περίπτωση τελικού πελάτη με μέτρηση ανά χρονική περίοδο εκκαθάρισης (interval metering), το σκέλος της ισχύος του τμήματος της Δ-ΧΜ που αναφέρθηκε παραπάνω θα επιβάλλεται στην ενέργεια, όπου η μετατροπή από μια χρέωση ισχύος σε μια χρέωση ενέργειας βασίζεται στην αναλογία MW ισχύος/MWh ενέργειας για έναν τυπικό πελάτη στην κατηγορία πελατών στην οποία ανήκει ο τελικός χρήστης.

Δ-ΧΧ: Διατίμηση χρήσης του Συστήματος Διανομής στη Χαμηλή Τάση

- 8.41 Η Δ-ΧΧ είναι η διατίμηση χρήσης του συστήματος διανομής στη χαμηλή τάση και θα εφαρμόζεται για όλα τα φορτία που συνδέονται στο επίπεδο χαμηλής τάσης του δικτύου διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου. Η Δ-ΧΧ θα καθορίζεται με τρόπο ώστε να είναι δυνατή η ανάκτηση των επιτρεπόμενων συνολικών εσόδων του δικτύου διανομής στο επίπεδο της χαμηλής τάσης, με εξαίρεση τα έσοδα σύνδεσης και άλλες συνεισφορές πελατών.
- 8.42 Η Δ-ΧΧ θα εφαρμόζεται σε έναν προμηθευτή ως χρέωση που σχετίζεται με κάθε έναν από τους τελικούς πελάτες του προμηθευτή που συνδέονται στο δίκτυο διανομής στο επίπεδο χαμηλής τάσης. Ο προμηθευτής θα επιβάλλει την ίδια χρέωση στους τελικούς πελάτες του. Οι χρεώσεις που οι προμηθευτές επιβάλλουν στους τελικούς καταναλωτές είναι οι χρεώσεις που επιβάλλονται στους προμηθευτές προσαυξημένες για τις απώλειες του δικτύου διανομής (για καταναλωτές συνδεδεμένους στη διανομή), ανάλογα με το επίπεδο τάσης που βρίσκεται η εγκατάσταση του καταναλωτή.
- 8.43 Η Δ-ΧΧ θα εφαρμόζεται σε ενιαία γεωγραφική βάση σε ολόκληρη την Κύπρο.
- 8.44 Η αναλογία των επιτρεπόμενων εσόδων για το δίκτυο διανομής στο επίπεδο της χαμηλής τάσης που θα ανακτώνται από χρεώσεις ισχύος εντός ενός έτους επισημαίνεται στο Παράρτημα 4. Τα υπόλοιπα επιτρεπόμενα έσοδα θα ανακτώνται μέσω χρεώσεων ενέργειας.
- 8.45 Το σκέλος της χρέωσης ισχύος της Δ-ΧΧ θα καθορίζεται από το ΔΣΔ διαιρώντας τα επιτρεπόμενα έσοδα που θα ανακτώνται μέσω χρεώσεων ισχύος εντός ενός έτους με το άθροισμα του προβλεπόμενου φορτίου αιχμής

οποιασδήποτε ώρας για το εν λόγω έτος όλων των πελατών που συνδέονται στο επίπεδο της χαμηλής τάσης του δικτύου διανομής.

- 8.46 Για τους σκοπούς της παραγράφου 8.45, το φορτίο αιχμής οποιασδήποτε ώρας ενός πελάτη θα αντιστοιχεί στο φορτίο αιχμής του πελάτη όπως καταμετράται ή εκτιμάται στον τόπο του πελάτη, προσαρμοσμένο για τις μέσες ετήσιες απώλειες του δικτύου διανομής στο επίπεδο της χαμηλής τάσης.
- 8.47 Το σκέλος της χρέωσης ενέργειας της Δ-XX θα καθορίζεται διαιρώντας τα επιτρεπόμενα έσοδα που θα ανακτώνται μέσω χρεώσεων ενέργειας εντός ενός έτους με το άθροισμα του προβλεπόμενου ενεργειακού φορτίου για το εν λόγω έτος όλων των πελατών που συνδέονται στο επίπεδο της χαμηλής τάσης του δικτύου διανομής.
- 8.48 Για τους σκοπούς της παραγράφου 8.47, το ενεργειακό φορτίο ενός πελάτη θα αντιστοιχεί στο ενεργειακό φορτίο του πελάτη όπως καταμετράται ή εκτιμάται στον τόπο του πελάτη, προσαρμοσμένο για τις μέσες ετήσιες απώλειες του δικτύου διανομής στο επίπεδο της χαμηλής τάσης.
- 8.49 Στην περίπτωση χρήστη με επιτόπια παραγωγή, το σκέλος ισχύος και το σκέλος ενέργειας τμήματος της Δ-XX θα εφαρμόζεται στη μεικτή κατανάλωση του χρήστη, όπου ο εξοπλισμός μέτρησης επιτρέπει την καταγραφή της μεικτής κατανάλωσης. Η αναλογία της Δ-XX που θα εφαρμόζεται θα βασίζεται στα αποτελέσματα κατάλληλων μελετών που θα εκπονούνται από το ΔΣΔ και που εξετάζουν τους παράγοντες του μακροχρόνιου οριακού κόστους του συστήματος διανομής και τη σχετική κλίμακα του στοιχείου του μακροχρόνιου οριακού κόστους και του στοιχείου της ανάκτησης του κόστους για την ανάκτηση των επιτρεπόμενων εσόδων.
- 8.50 Στις περιπτώσεις όπου η μεικτή κατανάλωση δεν μπορεί να καταγραφεί, το σκέλος ισχύος και το σκέλος ενέργειας του τμήματος της Δ-XX που αναφέρθηκε παραπάνω θα εφαρμόζεται στην καθαρή κατανάλωση του χρήστη και η χρέωση της ισχύος θα προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει την αναμενόμενη μέγιστη παραγωγή του χρήστη κατά την ώρα της κατανάλωσης αιχμής του χρήστη και η χρέωση της ενέργειας θα προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει την αναμενόμενη παραγωγή του χρήστη καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η προσαρμογή μπορεί να καθοριστεί σύμφωνα με την αναμενόμενη επιτόπια παραγωγή ενός τυπικού πελάτη που έχει παρόμοια χαρακτηριστικά με τον πελάτη στον οποίο θα εφαρμόζεται το εν λόγω τμήμα της Δ-XX.
- 8.51 Στην περίπτωση τελικού πελάτη με μέτρηση ανά χρονική περίοδο εκκαθάρισης (interval metering), το σκέλος της ισχύος του τμήματος της Δ-XX που αναφέρθηκε παραπάνω θα επιβάλλεται στην ενέργεια, όπου η μετατροπή από μια χρέωση ισχύος σε μια χρέωση ενέργειας βασίζεται στην αναλογία MW ισχύος/MWh ενέργειας για έναν τυπικό πελάτη στην κατηγορία πελατών στην οποία ανήκει ο τελικός χρήστης.

Δ-ΕΥ: Διατίμηση για την παροχή Επικουρικών Υπηρεσιών και μακροχρόνιας εφεδρείας

- 8.52 Ο ΔΣΜΚ είναι υπεύθυνος για την εξασφάλιση των επικουρικών υπηρεσιών που είναι απαραίτητες για τη διατήρηση της ισορροπίας του συστήματος, την ποιότητα της ηλεκτρικής ενέργειας και την αποκατάσταση του συστήματος μετά από εκτεταμένη διακοπή ή άλλες ανώμαλες καταστάσεις. Η Δ-ΕΥ θα καθορίζεται με τρόπο ώστε να επιτρέπεται στον ΔΣΜΚ να ανακτήσει το επιτρεπόμενο κόστος της μακροχρόνιας εφεδρείας και των ακόλουθων επικουρικών υπηρεσιών:

- α. επανεκκίνηση μετά από ολική σβέση·
- β. ρύθμιση τάσης·

- 8.53 Η Δ-ΕΥ θα εφαρμόζεται στους προμηθευτές για τους τελικούς καταναλωτές των προμηθευτών. Ένας προμηθευτής που δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση θα είναι ελεύθερος να αποφασίσει ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να ανακτήσει το κόστος από τους τελικούς καταναλωτές του, σύμφωνα με τις παραγράφους 5.2 και 7.10.
- 8.54 Όσο αφορά τους προμηθευτές που κατέχουν δεσπόζουσα θέση, η Δ-ΕΥ θα περιλαμβάνει πέραν των πιο πάνω, τις λειτουργικές εφεδρείες και τον έλεγχο συχνότητας, που αναλογούν στον προμηθευτή με δεσπόζουσα θέση.

Επανεκκίνηση μετά από ολική σβέση

- 8.55 Επιλεγμένοι παραγωγοί θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα επανεκκίνησης χωρίς τροφοδότηση από το ηλεκτρικό σύστημα. Ο ΔΣΜΚ συνήθως εξασφαλίζει την ικανότητα επανεκκίνησης μετά από ολική σβέση μέσω σύμβασης που κατακυρώνεται στο πλαίσιο διαγωνισμού.
- 8.56 Για λόγους απλότητας και αμεροληψίας, το στοιχείο διατίμησης Δ-ΕΥ το οποίο χρησιμοποιείται για την ανάκτηση του επιτρεπόμενου κόστους του ΔΣΜΚ που εξασφαλίζει υπηρεσίες επανεκκίνησης μετά από ολική σβέση θα επιβάλλεται στους προμηθευτές με τον ίδιο τρόπο που επιβάλλεται η Δ-ΧΣ για όλους τους τελικούς καταναλωτές που συνδέονται στο ηλεκτρικό σύστημα.

Ρύθμιση τάσης

- 8.57 Οι τάσεις στα δίκτυα ελέγχονται μέσω προσαρμογών στην άεργο ισχύ των γεννητριών και στις ρυθμίσεις των βημάτων των μετασχηματιστών και με τη χρήση πυκνωτών και επαγωγών στα συστήματα μεταφοράς και διανομής. Κάποιο επίπεδο υπηρεσιών ρύθμισης τάσης παρέχεται από όλους τους παραγωγούς, σύμφωνα με τον κώδικα δικτύου. Ο ΔΣΜΚ μπορεί να εξασφαλίζει επιπρόσθετες υπηρεσίες ρύθμισης τάσης μέσω συμβάσεων και παρέχει υπηρεσίες ρύθμισης τάσης στο σύστημα μεταφοράς.
- 8.58 Το στοιχείο διατίμησης Δ-ΕΥ το οποίο χρησιμοποιείται για την ανάκτηση του επιτρεπόμενου κόστους παροχής υπηρεσιών ρύθμισης τάσης θα ανακτάται μέσω χρέωσης που επιβάλλεται στους προμηθευτές με τον ίδιο τρόπο που επιβάλλεται η Δ-ΧΣ για όλους τους τελικούς καταναλωτές που συνδέονται στο ηλεκτρικό σύστημα.
- 8.59 Στο βαθμό που χρησιμοποιούνται πάγια στοιχεία μεταφοράς για την παροχή υπηρεσιών ρύθμισης τάσης, το κεφαλαιουχικό και το λειτουργικό κόστος που σχετίζεται με τα εν λόγω πάγια στοιχεία θα ανακτάται είτε μέσω της Δ-ΧΣ είτε μέσω της Δ-ΕΥ, όχι και από τις δύο διατιμήσεις.

Λειτουργικές εφεδρείες

- 8.60 Ο ΔΣΜΚ εξασφαλίζει τριών ειδών λειτουργικές εφεδρείες για τη διαχείριση της εξισορρόπησης του συστήματος, την Εφεδρεία Συγκράτησης της Συχνότητας – ΕΣΣ (Frequency Containment Reserve - FCR), την Εφεδρεία Αποκατάστασης της Συχνότητας – ΕΑΣ (Frequency Restoration Reserve - FRR) και την Εφεδρεία Αντικατάστασης – ΕΑ (Replacement Reserve - RR). Η ανάκτηση του κόστους διαθεσιμότητας ισχύος και του κόστους της ενέργειας θα γίνεται μέσω της χονδρεμπορικής αγοράς, όπως περιγράφεται στο λεπτομερή σχεδιασμό για διαφοροποίηση του

πλαίσιοι ρύθμισης της λειτουργίας Αγοράς Ηλεκτρισμού Κύπρου, ΚΔΠ 164/2015 και όπως θα διαμορφώνεται στους ισχύοντες Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού.

Έλεγχος συχνότητας

- 8.61 Το σύστημα θα πρέπει να έχει τη δυνατότητα να παρακολουθεί και να ελέγχει συνεχώς τη συχνότητα ως αποτέλεσμα αποκλίσεων μεταξύ παραγωγής και ζήτησης του συστήματος.
- 8.62 Το στοιχείο διατίμησης Δ-ΕΥ το οποίο χρησιμοποιείται για την ανάκτηση του επιτρεπόμενου κόστους του ΔΣΜΚ που εξασφαλίζει επικουρική υπηρεσία ελέγχου συχνότητας θα επιβάλλεται στον προμηθευτή με δεσπόζουσα θέση όπως περιγράφεται στο Λεπτομερή σχεδιασμό για διαφοροποίηση του πλαισίου ρύθμισης της λειτουργίας αγοράς ηλεκτρισμού Κύπρου, ΚΔΠ 164/2015, και όπως θα διαμορφώνεται στους ισχύοντες Κανόνες Αγοράς Ηλεκτρισμού.

Μακροχρόνια εφεδρεία

- 8.63 Ο ΔΣΜΚ μπορεί να εξασφαλίζει μακροχρόνιες εφεδρείες προκειμένου να διασφαλίζει ότι το σύστημα διαθέτει επαρκή ικανότητα παραγωγής. Το κόστος της μακροχρόνιας εφεδρείας θα υπολογίζεται με βάση την ισχύ που απαιτείται κατά περιόδους από τους προμηθευτές.
- 8.64 Το στοιχείο διατίμησης Δ-ΕΥ το οποίο χρησιμοποιείται για την ανάκτηση του επιτρεπόμενου κόστους του ΔΣΜΚ που εξασφαλίζει μακροχρόνιες εφεδρείες θα επιβάλλεται στους προμηθευτές με τον ίδιο τρόπο που επιβάλλεται το σκέλος ισχύος της Δ-ΧΣ για όλους τους τελικούς καταναλωτές που συνδέονται στο ηλεκτρικό σύστημα.

Δ-ΕΛ: Διατίμηση για Υπηρεσίες Εμπορολογιστικής Διαχείρισης

- 8.65 Οι υπηρεσίες εμπορολογιστικής διαχείρισης σχετίζονται με το κόστος που ανακύπτει από έναν προμηθευτή για τη διαχείριση των πελατών του, π.χ. διαχείριση συμβάσεων και τιμολόγησης, παροχή τηλεφωνικής γραμμής εξυπηρέτησης και υπηρεσίας παραπόνων, παροχή καταστημάτων λιανικής, κ.λπ.
- 8.66 Ένας προμηθευτής που δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση θα είναι ελεύθερος να αποφασίσει ποιος είναι ο καλύτερος τρόπος για να ανακτήσει το κόστος των υπηρεσιών εμπορολογιστικής διαχείρισης από τους τελικούς καταναλωτές του, σύμφωνα με τις παραγράφους 5.2 και 7.10.
- 8.67 Στην περίπτωση ενός προμηθευτή που κατέχει δεσπόζουσα θέση, η διατίμηση που εφαρμόζεται στους τελικούς καταναλωτές για την ανάκτηση του κόστους των εμπορολογιστικών υπηρεσιών θα ρυθμίζεται με τη μορφή ενός ορίου για εύλογες δαπάνες εμπορολογιστικής διαχείρισης συν ένα επιτρεπόμενο περιθώριο επί των εν λόγω δαπανών.
- 8.68 Το επιτρεπόμενο περιθώριο θα είναι εκείνο που ορίζεται στο Παράρτημα 4.
- 8.69 Η ρυθμιζόμενη διατίμηση για εμπορολογιστικές υπηρεσίες θα έχει τη μορφή πάγιας ημερήσιας χρέωσης ανά πελάτη, η οποία ενδέχεται να ποικίλει ανάλογα με τον τύπο και το μέγεθος του πελάτη και τον τύπο του μετρητή, σύμφωνα με την παράγραφο 7.10 και την παράγραφο 5.2.
- 8.70 Πριν από την έναρξη κάθε έτους, ο ρυθμιζόμενος προμηθευτής θα προτείνει το σύνολο των διατιμήσεων για εμπορολογιστικές υπηρεσίες που θα ισχύει για το εν λόγω έτος. Η ΡΑΕΚ θα εξετάζει την πρόταση και θα αποφασίζει εάν θα εγκρίνει ή θα απορρίψει την πρόταση των διατιμήσεων.

Δ-ΔΣ: Διατίμηση για Τέλος ΥΔΩ, ΑΠΕ και Συμπαράγωγή Υψηλής Απόδοσης

- 8.71 Ο ΔΣΜΚ αναλαμβάνει το κόστος της συμμόρφωσης ή της αποζημίωσης άλλων για τη συμμόρφωση με υποχρεώσεις δημόσιας ωφέλειας, την προώθηση της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και την προώθηση της συμπαράγωγής υψηλής απόδοσης.
- 8.72 Η Δ-ΔΣ θα καθορίζεται με τρόπο ώστε να επιτρέπεται στον ΔΣΜΚ να ανακτήσει το επιτρεπόμενο κόστος σε σχέση με τις δραστηριότητες που περιγράφονται στην παράγραφο 8.71. Ο ΔΣΜΚ θα καλύπτεται από οικονομικούς κινδύνους στους οποίους πιθανόν να εκτίθεται, μέσω αντίστοιχων εγγυήσεων.
- 8.73 Σύμφωνα με τους Περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμους του 2003-2012, το στοιχείο της Δ-ΔΣ που σχετίζεται με την ανάκτηση του κόστους προώθησης της παραγωγής ηλεκτρικής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της προώθησης της συμπαράγωγής υψηλής απόδοσης θα λαμβάνει τη μορφή χρέωσης ενέργειας.
- 8.74 Το στοιχείο της Δ-ΔΣ που σχετίζεται με την ανάκτηση του κόστους των υποχρεώσεων δημόσιας ωφέλειας θα ανακτάται μέσω μιας χρέωσης που θα επιβάλλεται στη μεικτή κατανάλωση.
- 8.75 Το σκέλος της χρέωσης ενέργειας της Δ-ΔΣ θα καθορίζεται διαιρώντας το κόστος που θα ανακτάται μέσω χρεώσεων ενέργειας εντός ενός έτους με το άθροισμα του προβλεπόμενου ενεργειακού φορτίου για το εν λόγω έτος όλων των πελατών που συνδέονται στο σύστημα ηλεκτρικής ενέργειας.
- 8.76 Για τους σκοπούς της παραγράφου 8.75, το ενεργειακό φορτίο ενός πελάτη θα αντιστοιχεί στο ενεργειακό φορτίο του πελάτη όπως καταμετράται ή εκτιμάται στον τόπο του πελάτη, προσαρμοσμένο για τις μέσες ετήσιες απώλειες του δικτύου στο επίπεδο τάσης στο οποίο συνδέεται ο χρήστης και τις μέσες ετήσιες απώλειες του δικτύου σε όλα τα επίπεδα τάσης άνω του εν λόγω επιπέδου.
- 8.77 Στην περίπτωση χρήστη με επιτόπια παραγωγή, η Δ-ΔΣ θα εφαρμόζεται στη μεικτή κατανάλωση του χρήστη, όπου ο εξοπλισμός μέτρησης επιτρέπει την καταγραφή της μεικτής κατανάλωσης.
- 8.78 Στις περιπτώσεις όπου η μεικτή κατανάλωση δεν μπορεί να καταγραφεί, η Δ-ΔΣ θα εφαρμόζεται στην καθαρή κατανάλωση του χρήστη και η χρέωση της ενέργειας θα προσαρμόζεται ώστε να αντικατοπτρίζει την αναμενόμενη παραγωγή καθ' όλη τη διάρκεια του έτους. Η προσαρμογή μπορεί να καθοριστεί σύμφωνα με την αναμενόμενη επιτόπια παραγωγή ενός τυπικού πελάτη που έχει παρόμοια χαρακτηριστικά με τον πελάτη στον οποίο θα εφαρμόζεται η Δ-ΔΣ.
- 8.79 Η Δ-ΔΣ θα επιβάλλεται στους προμηθευτές σε σχέση με τους πελάτες του κάθε προμηθευτή ακολουθώντας τις πρόνοιες της Νομοθεσίας και ο κάθε προμηθευτής θα επιβάλλει την ίδια χρέωση στους τελικούς πελάτες του.

Δ-ΔΣΜ: Διατίμηση για τις δαπάνες του ΔΣΜΚ

- 8.80 Ο ΔΣΜΚ επιβαρύνεται με το κόστος διαχείρισης του συστήματος ηλεκτρικής ενέργειας της Κύπρου. Το επιτρεπόμενο κόστος του ΔΣΜΚ, θα ανακτάται μέσω της Δ-ΔΣΜ. Το επιτρεπόμενο κόστος περιλαμβάνει το κόστος των μετρήσεων στο δίκτυο μεταφοράς, το οποίο θα επιβάλλεται με τη μορφή πάγιας χρέωσης ανά πελάτη στους προμηθευτές, ενώ η χρέωση θα ποικίλει ανάλογα με τον τύπο του μετρητή που εγκαθίσταται στον τόπο του πελάτη του προμηθευτή ή θα είναι αντιπροσωπευτική για τον τύπο μετρητή στην υψηλή τάση.

- 8.81 Κατά τη λειτουργία της Αγοράς Ηλεκτρισμού, και ιδιαίτερα αναφορικά με το μηχανισμό εξισορρόπησης, ο ΔΣΜΚ (ως Λειτουργός της Αγοράς) πιθανόν να υφίσταται κόστος ή να έχει οικονομικό όφελος. Σε αυτές τις περιπτώσεις, θα αναπροσαρμόζεται ανάλογα η Δ-ΔΣΜ στο τέλος του έτους, ώστε οι διαφορές να μετακυλιούνται στο επόμενο έτος.
- 8.82 Η Δ-ΔΣΜ θα ανακτάται μέσω μιας χρέωσης που θα επιβάλλεται στη μεικτή κατανάλωση και στη μεικτή ζήτηση με τον ίδιο τρόπο που επιβάλλεται η Δ-ΧΣ.
- 8.83 Η Δ-ΔΣΜ θα επιβάλλεται σε κάθε προμηθευτή σε σχέση με τους πελάτες του προμηθευτή και ο προμηθευτής θα επιβάλλει την ίδια χρέωση στους τελικούς πελάτες του.

Δ-MET: Διατίμηση για τις δαπάνες μετρήσεων

- 8.84 Ο διαχειριστής του συστήματος διανομής είναι υπεύθυνος για την μέτρηση των απολήψεων του πελάτη από τα δίκτυα διανομής, της ενέργειας που παράγεται στο δίκτυο διανομής και την επεξεργασία των μετρήσεων για τον υπολογισμό της συνολικής ενέργειας των συμμετεχόντων στην αγορά ηλεκτρισμού στο δίκτυο διανομής. Ο ιδιοκτήτης του συστήματος διανομής είναι υπεύθυνος για την αγορά, εγκατάσταση και συντήρηση των μετρητών στο δίκτυο διανομής.
- 8.85 Η Δ-MET θα καλύπτει τα επιτρεπόμενα έσοδα που σχετίζονται με το κόστος ανάγνωσης των μετρητών όλων των τελικών καταναλωτών και παραγωγών που συνδέονται στο δίκτυο διανομής. Για την αποφυγή αμφιβολιών, τα επιτρεπόμενα έσοδα που σχετίζονται με το κεφαλαιουχικό κόστος των μετρητών στο δίκτυο διανομής καλύπτονται από τις διατιμήσεις Δ-ΧΜ και Δ-ΧΧ, τα επιτρεπόμενα έσοδα που σχετίζονται με το κόστος των μετρήσεων στο δίκτυο μεταφοράς καλύπτονται από τη διατίμηση Δ-ΔΣΜ και τα επιτρεπόμενα έσοδα που σχετίζονται με το κεφαλαιουχικό κόστος των μετρητών στο δίκτυο μεταφοράς καλύπτονται από τη διατίμηση Δ-ΧΣ.
- 8.86 Η Δ-MET θα επιβάλλεται με τη μορφή πάγιας χρέωσης ανά πελάτη στους προμηθευτές, ενώ η χρέωση θα ποικίλει ανάλογα με τον τύπο του μετρητή που εγκαθίσταται στον τόπο του πελάτη του προμηθευτή ή θα είναι αντιπροσωπευτική για τον τύπο μετρητή όπως το επίπεδο τάσης της σύνδεσης.
- 8.87 Ένας ρυθμιζόμενος προμηθευτής θα μετακυλίει το κόστος που σχετίζεται με τη Δ-MET στον τελικό καταναλωτή με την ίδια μορφή και στο ίδιο επίπεδο που επιβάλλεται η Δ-MET στον προμηθευτή σε σχέση με τον εν λόγω τελικό καταναλωτή.
- 8.88 Πριν από την έναρξη ενός έτους, ο Διαχειριστής του Συστήματος Διανομής (ΔΣΔ) θα προτείνει τη Δ-MET που θα ισχύει για το εν λόγω έτος. Η ΡΑΕΚ θα εξετάζει και θα εγκρίνει ή θα απορρίπτει την πρόταση.

Δ-ΠΠ: Τιμολόγια Τελικού Καταναλωτή

- 8.89 Η Δ-ΠΠ είναι η ρυθμιζόμενη διατίμηση που εφαρμόζεται στους τελικούς καταναλωτές για την ανάκτηση του κόστους προμήθειας από έναν προμηθευτή με δεσπόζουσα θέση, συμπεριλαμβανομένου του κόστους που σχετίζεται με τη Δ-ΕΛ. Ένας προμηθευτής που δεν κατέχει δεσπόζουσα θέση θα είναι ελεύθερος να καθορίσει διατιμήσεις λιανικής σύμφωνα με τις παραγράφους 5.2, 7.8 και 7.10.
- 8.90 Η Δ-ΠΠ για έναν πελάτη θα περιλαμβάνει το άθροισμα των στοιχείων όλων των ρυθμιζόμενων διατιμήσεων όπως αναφέρονται αναλυτικά στον Πίνακα 1, που επιβάλλονται στον προμηθευτή που κατέχει δεσπόζουσα θέση συν το κόστος της ηλεκτρικής ενέργειας που προμηθεύτηκε μέσω της κοινοπραξίας ισχύος.
- 8.91 Ένα τιμολόγιο τελικού καταναλωτή θα είναι απλό, σαφές και θα παρέχει επαρκή στοιχεία ώστε οι καταναλωτές να έχουν τη δυνατότητα να λάβουν αποφάσεις ως προς την κατανάλωση και να επιλέξουν προμηθευτή. Ένα τιμολόγιο θα παρέχει τουλάχιστον τα παρακάτω στοιχεία:

- α. τη συνολική τιμή της ηλεκτρικής ενέργειας, και
- β. την ανάλυση της συνολικής τιμής σε:
  - i. μια τιμή βάσης που διαμορφώνει το μη ρυθμιζόμενο ή το πιθανώς μη ρυθμιζόμενο σκέλος της τιμής, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, του κόστους παραγωγής και του περιθωρίου προμήθειας, ώστε να έχουν τη δυνατότητα οι καταναλωτές να συγκρίνουν τις προσφορές των προμηθευτών·
  - ii. χρεώσεις δικτύου (συμπεριλαμβανομένου του κόστους του ΔΣΜΚ)·
  - iii. υποχρεώσεις δημόσιας ωφέλειας (ΥΔΩ)·
  - iv. κόστος ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και συμπαραγωγής υψηλής απόδοσης·
  - v. άλλα κόστη, και
  - vi. φόρους.

- 8.92 Σύμφωνα με την Οδηγία 2012/27/ΕΕ Παράρτημα VII, προκειμένου οι τελικοί καταναλωτές να μπορούν να ρυθμίζουν την ενεργειακή τους κατανάλωση, η τιμολόγηση θα πρέπει να γίνεται με βάση την πραγματική κατανάλωση τουλάχιστον μια φορά τον χρόνο. Οι δε πληροφορίες για την τιμολόγηση θα πρέπει να διατίθενται τουλάχιστον ανά τρίμηνο εφόσον έχουν ζητηθεί, ή οι καταναλωτές έχουν επιλέξει να λαμβάνουν ηλεκτρονική τιμολόγηση, διαφορετικά δύο φορές ανά έτος. Οι ακόλουθες πληροφορίες θα πρέπει να διατίθενται στους τελικούς καταναλωτές με σαφή και κατανοητό τρόπο στους λογαριασμούς, συμβάσεις, συναλλαγές και αποδείξεις τους ή συνοδεύουν τα προαναφερθέντα, στους σταθμούς διανομής τιμολογίων:

- α. οι τρέχουσες πραγματικές τιμές και η πραγματική κατανάλωση ενέργειας·
- β. συγκρίσεις της τρέχουσας κατανάλωσης του τελικού καταναλωτή προς την κατανάλωση του κατά την ίδια περίοδο του προηγούμενου έτους, κατά προτίμηση υπό μορφή διαγράμματος·
- γ. όπου είναι δυνατόν, συγκρίσεις με τον μέσο κανονικό ή υποδειγματικό τελικό καταναλωτή της ίδιας κατηγορίας χρήστη, και
- δ. τα στοιχεία επικοινωνίας των οργανώσεων των τελικών καταναλωτών, των οργανισμών ενέργειας ή συναφών οργανισμών, μαζί με διευθύνσεις ιστοσελίδων, από τις οποίες μπορούν να λαμβάνονται πληροφορίες για τα διαθέσιμα μέτρα βελτίωσης της ενεργειακής απόδοσης, συγκρίσεις των διαφόρων κατηγοριών τελικών χρηστών ή/και αντικειμενικές τεχνικές προδιαγραφές για εξοπλισμό χρήσης ενέργειας.
- ε. συμβουλές ενεργειακής απόδοσης που επισυνάπτονται στους λογαριασμούς και άλλες μορφές ενημέρωσης των τελικών καταναλωτών.

- 8.93 Στους τελικούς καταναλωτές προσφέρεται η επιλογή ηλεκτρονικών τιμολογιακών πληροφοριών και τιμολόγησης, και εάν οι πελάτες το ζητήσουν λαμβάνουν σαφείς και κατανοητές εξηγήσεις για τον τρόπο με τον οποίο προέκυψε ο λογαριασμός τους, ιδίως στην περίπτωση που οι λογαριασμοί δεν βασίζονται στην πραγματική κατανάλωση.
- 8.94 Οι τελικοί καταναλωτές θα λαμβάνουν ατελώς όλους τους λογαριασμούς και τα στοιχεία για την κατανάλωση ενέργειας και η πρόσβαση των τελικών καταναλωτών στα στοιχεία για την κατανάλωση τους θα είναι επίσης δωρεάν (Οδηγία 2012/27/ΕΕ για την ενεργειακή απόδοση, άρθρο 11, παράγραφος 1).

Παράρτημα 1: Αρχές Ρυθμιζόμενης Βάσης Αξιών Παγίων (ΡΒΑΠ)

- 1 Εισαγωγή
1.1 Ρυθμιζόμενη Βάση Αξιών Παγίων (ΡΒΑΠ)

Η ΡΒΑΠ ορίζεται ως η καθαρή λογιστική αξία των ρυθμιζόμενων παγίων (πάγια περιουσιακά στοιχεία) ενός οργανισμού και χρησιμοποιείται για τη ρύθμιση των διατιμήσεων. Τα πάγια που περιλαμβάνονται στη ΡΒΑΠ πρέπει να χρησιμοποιούνται αποκλειστικά για την παροχή των ρυθμιζόμενων υπηρεσιών. Κατά κανόνα, στη ΡΒΑΠ της ρυθμιζόμενης εταιρείας πρέπει να περιλαμβάνονται μόνο εκείνες οι αποδοτικές επενδύσεις που είναι προς το μακροπρόθεσμο συμφέρον του καταναλωτή και εγκρίνονται από τη ΡΑΕΚ.

Η ΡΒΑΠ πρέπει να υπολογίζεται ετήσια βάση για κάθε μία εκ των ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων της Μεταφοράς, της Διανομής και της Παραγωγής εφόσον η τελευταία αποτελεί ρυθμιζόμενη δραστηριότητα παραγωγού με δεσπόζουσα θέση. Η ΡΒΑΠ χρησιμοποιείται για τον καθορισμό της Απόσβεσης των Πάγων περιουσιακών στοιχείων, καθώς και για την Απόδοση του Κεφαλαίου, δηλ. την Απόδοση της ΡΒΑΠ.

- 2 Υπολογισμός και Παράμετροι της ΡΒΑΠ
2.1 Εξίσωση ΡΒΑΠ

Η ΡΒΑΠ υπολογίζεται ως εξής, στο τέλος κάθε έτους:

$$RAVB_t = RAVB_{t-1} + INV_t - S_t - D_t - \Delta CC_t + \Delta WC_t$$

Όπου:

t = έτος αναφοράς

$RAVB_t$ = Συνολική ρυθμιζόμενη ΡΒΑΠ του έτους αναφοράς, δηλ. τελική ΡΒΑΠ.

$RAVB_{t-1}$ = Εγκεκριμένη ΡΒΑΠ του προηγούμενου έτους, δηλ. αρχική ΡΒΑΠ.

INV_t = Επενδύσεις (κεφαλαιουχικές δαπάνες) του έτους αναφοράς.

S_t = Πωλήσεις/Εκχωρήσεις κατά το έτος αναφοράς.

D_t = Απόσβεση κατά το έτος αναφοράς.

ΔCC_t = Μεταβολή στις Συνεισφορές Πελατών κατά το έτος αναφοράς.

ΔWC_t = Μεταβολή στο Κεφάλαιο Κίνησης κατά το έτος αναφοράς.

Κάθε επιχείρηση ηλεκτρισμού πρέπει να τηρεί μια ΡΒΑΠ για κάθε μία εκ των ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων της Μεταφοράς, της Διανομής και της Παραγωγής εφόσον η τελευταία αποτελεί ρυθμιζόμενη δραστηριότητα παραγωγού με δεσπόζουσα θέση, σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται παρακάτω. Η κατανομή των παγίων σε κάθε ρυθμιζόμενη δραστηριότητα που διεξάγεται από την επιχείρηση ηλεκτρισμού, πραγματοποιείται σύμφωνα με τους Κανονισμούς περί Λογιστικού διαχωρισμού των δραστηριοτήτων της ΑΗΚ. Τα κριτήρια διαχωρισμού που χρησιμοποιούνται για την κατανομή των παγίων μεταξύ των διαφόρων δραστηριοτήτων ενημερώνονται σε ετήσια βάση και υπόκεινται σε λογιστικό έλεγχο από ανεξάρτητους ελεγκτές, σύμφωνα με τις Ρυθμιστικές Λογιστικές Οδηγίες για την ετοιμασία Χωριστών Λογαριασμών (ΧΛ).

2.1.1 Μέση ΡΒΑΠ

Η καλύτερη πρακτική για τον υπολογισμό των Επιτρεπόμενων Εσόδων (ΕΕ) είναι η χρήση της μέσης ΡΒΑΠ, δηλαδή ο μέσος όρος της αρχικής και τελικής ΡΒΑΠ, ως ακολούθως:

$$AR\ RAVB_t = (RAVB_t + RAVB_{t-1}) / 2$$

Όπου:

$AR\ RAVB_t$ = Η ΡΒΑΠ που χρησιμοποιείται για τον υπολογισμό των ΕΕ.

2.2 Μέθοδος αποτίμησης των παγίων στοιχείων

Η μέθοδος αποτίμησης των παγίων στοιχείων (π.χ. κόστος απόκτησης, κόστος αντικατάστασης, κ.λπ.) πρέπει να είναι σύμφωνη με την εκάστοτε ισχύουσα Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού, όπως εγκρίνεται από τη ΡΑΕΚ, καθώς και τυχόν άλλες σχετικές αποφάσεις.

Η μέθοδος αποτίμησης των παγίων στοιχείων ορίζεται ως το ιστορικό κόστος (κόστος απόκτησης).

2.3 Ωφέλιμη Ζωή Παγίων και Μέθοδος Απόσβεσης

Η Ωφέλιμη Ζωή των παγίων που περιλαμβάνονται στη ΡΒΑΠ πρέπει να εγκρίνεται από τη ΡΑΕΚ.

Η Μέθοδος Απόσβεσης για τα πάγια που περιλαμβάνονται στη ΡΒΑΠ είναι η μέθοδος γραμμικής απόσβεσης (straight line method).

2.4 Κεφάλαιο Κίνησης

Το Κεφάλαιο Κίνησης (ΚΚ) περιλαμβάνει όλα τα κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού και παθητικού της δραστηριότητας, πλην των τοκοφόρων βραχυπρόθεσμων καταθέσεων και υποχρεώσεων. Το ΚΚ της κάθε ρυθμιζόμενης δραστηριότητας της Παραγωγής, Μεταφοράς και Διανομής περιλαμβάνεται στη ΡΒΑΠ της εν λόγω δραστηριότητας.

2.5 Εργασίες υπό εκτέλεση

Οι Εργασίες υπό εκτέλεση δεν πρέπει να περιλαμβάνονται στη ΡΒΑΠ. Με τυχόν συμπερίληψη των Εργασιών υπό εκτέλεση στη ΡΒΑΠ καταστρατηγείται η αρχή της «Χρήσης & Οφέλους» που αποτελεί θεμελιώδη αρχή ρύθμισης (η αρχή αυτή προϋποθέτει ότι για να πληρώσουν οι πελάτες για οποιοδήποτε περιουσιακό στοιχείο πρέπει αυτό να χρησιμοποιείται πλήρως και να παρέχει όφελος στους εν λόγω πελάτες). Η ΡΒΑΠ δεν μπορεί να επιβαρύνεται με επενδύσεις σε έργα που δεν έχουν ακόμα υλοποιηθεί και άρα δεν έχουν τεθεί σε λειτουργία (έτσι, οι υφιστάμενοι πελάτες δεν θα πληρώνουν, μέσω

των διατιμήσεων, για επενδύσεις από τις οποίες θα επωφεληθούν στο μέλλον ή από τις οποίες μπορεί να μην επωφεληθούν καν οι ίδιοι, αλλά νέοι πελάτες).

Κάθε επιχείρηση ηλεκτρισμού πρέπει να διατηρεί και να διεξάγει τακτικό έλεγχο του μητρώου Εργασιών υπό εκτέλεση και να αξιολογεί ποια πάγια στοιχεία πρέπει να κεφαλαιοποιούνται και να μεταφέρονται στο Μητρώο Πάγιων Στοιχείων και ποια να παραμένουν στις Εργασίες υπό Εκτέλεση έως την ολοκλήρωσή τους.

Η ΡΑΕΚ δύναται να διεξάγει τακτικούς ελέγχους του μητρώου Εργασιών υπό Εκτέλεση ώστε να αξιολογεί τη συμμόρφωση των Εργασιών υπό Εκτέλεση με το εκάστοτε εγκεκριμένο επενδυτικό πρόγραμμα της περιόδου ρυθμιστικού ελέγχου, όπως αυτή αναφέρεται στο Παράρτημα 4.

2.6 Κεφαλαιουχικές Συνεισφορές

Η ΡΒΑΠ δεν θα περιλαμβάνει την αξία των πάγιων στοιχείων ή το μέρος της αξίας των πάγιων στοιχείων που χρηματοδοτήθηκε από συνεισφορές καταναλωτών ή παραγωγών.

Η απόσβεση των Κεφαλαιουχικών Συνεισφορών δεν θα περιλαμβάνεται στον υπολογισμό των χρεώσεων Χρήσης Δικτύου.

Η απόσβεση των Κεφαλαιουχικών Συνεισφορών δεν θα περιλαμβάνεται στον υπολογισμό της απόδοσης του κεφαλαίου για κάθε ρυθμιζόμενη δραστηριότητα.

Οι Κεφαλαιουχικές Συνεισφορές πρέπει να συνδέονται άμεσα με συγκεκριμένα έργα (και πάγια στοιχεία), ώστε να μην απαιτείται η κατανομή τους στις Δραστηριότητες Μεταφοράς και Διανομής στο τέλος του έτους. Αν σε οποιαδήποτε περίπτωση δεν είναι δυνατή η άμεση κατανομή μιας κεφαλαιουχικής συνεισφοράς σε συγκεκριμένα έργα, τότε η επιχείρηση ηλεκτρισμού πρέπει να παρέχει στη ΡΑΕΚ την αναγκαία αιτιολογία για τη μεθοδολογία που χρησιμοποιήθηκε κατά τον καθορισμό των παραγόντων διαχωρισμού.

2.7 Μη Ρυθμιζόμενες δραστηριότητες

Όσον αφορά την ΑΗΚ, η ΡΒΑΠ δεν πρέπει να περιλαμβάνει πάγια στοιχεία που σχετίζονται με μη ρυθμιζόμενες δραστηριότητες, όπως:

- Επιθεωρήσεις εγκαταστάσεων
- Μονάδα Αφαλάτωσης
- Συντήρηση Οδικού Φωτισμού
- Κέντρο Ελέγχου και Αποκατάστασης Μετρητών
- Μελέτη, Προμήθεια και Εγκατάσταση Φωτοβολταϊκών Συστημάτων για τρίτους
- Τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες
- Άλλες εργολαβίες
- Προμήθεια
- Άλλες μη-ρυθμιζόμενες δραστηριότητες

Οι πιο πάνω δραστηριότητες δεν αποτελούν αναπόσπαστο μέρος και αναγκαίο καθήκον των τριών βασικών ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων της ΑΗΚ (Παραγωγή, Μεταφορά και Διανομή), και επομένως δεν μπορούν να περιλαμβάνονται στη ΡΒΑΠ.

2.8 Επενδύσεις (Κεφαλαιουχικές Δαπάνες)

Η ΡΑΕΚ θα διεξάγει εκ των προτέρων αξιολόγηση ως προς την αποδοτικότητα του προτεινόμενου επενδυτικού προγράμματος μιας εταιρείας για την επικείμενη ρυθμιστική περίοδο, λαμβάνοντας υπόψη τη μελλοντική αύξηση της ζήτησης, τη σύνθεση των παγίων και κάθε άλλη συναφή πληροφορία. Οι επιχειρήσεις ηλεκτρισμού πρέπει να υποβάλλουν στη ΡΑΕΚ τις προβλέψεις τους σχετικά με τις κεφαλαιουχικές δαπάνες.

Η εκ των προτέρων αξιολόγηση θα διεξάγεται βάσει του πενταετούς επιχειρηματικού/επενδυτικού προγράμματος το οποίο πρέπει να υποβληθεί στη ΡΑΕΚ για έγκριση και το οποίο πρέπει να χρησιμοποιηθεί για τον καθορισμό των Διατιμήσεων, σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα Δήλωση Ρυθμιστικής Πρακτικής και Μεθοδολογία Διατιμήσεων Ηλεκτρισμού, όπως εγκρίνεται από τη ΡΑΕΚ, καθώς και τυχόν άλλες σχετικές αποφάσεις.

Η ΡΑΕΚ δύναται να διεξάγει εκ των υστέρων αξιολογήσεις των αναληφθέντων κεφαλαιουχικών δαπανών. Στόχος θα είναι ο εντοπισμός των διαφορών μεταξύ των επιτρεπόμενων δαπανών κεφαλαίου στον *εκ των προτέρων* έλεγχο και των πραγματικών επενδύσεων που πραγματοποιούνται από την επιχείρηση ηλεκτρισμού. Στις περιπτώσεις αυτές, η ΡΑΕΚ θα

διερευνά εάν τυχόν υπερβαίνουν ποσό είναι εύλογο και πιθανόν το επιπλέον ποσό να εξαιρείται από τη ΡΒΑΠ. Για τον σκοπό της εκ των υστέρων αξιολόγησης, θα υποβάλλονται τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 3.3 πιο κάτω.

3 Υποβολή εγγράφων και Διαδικασία ελέγχου

3.1 Υποβολή εγγράφων στη ΡΑΕΚ

Οι επιχειρήσεις ηλεκτρισμού πρέπει να υποβάλλουν στη ΡΑΕΚ σε ετήσια βάση, μαζί με τους Χωριστούς Λογαριασμούς, τα ακόλουθα:

1. Εργασίες υπό εκτέλεση

- Το Μητρώο Εργασιών υπό Εκτέλεση, για κάθε ρυθμιζόμενη δραστηριότητα ξεχωριστά και σύγκριση αυτού με το εκάστοτε εγκεκριμένο πενταετές επιχειρηματικό/επενδυτικό πρόγραμμα.

2. ΡΒΑΠ:

- Τη ΡΒΑΠ για κάθε ρυθμιζόμενη δραστηριότητα ξεχωριστά και τη συνολική ΡΒΑΠ.
- Τυχόν προσθήκες, εκχωρήσεις/μεταβιβάσεις και η αρχική εγκεκριμένη ΡΒΑΠ για κάθε δραστηριότητα πρέπει να παρουσιάζονται με σαφήνεια.
- Η καθαρή λογιστική αξία των παγίων των μη ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων πρέπει να παρουσιάζεται με σαφήνεια.
- Επίσης, πρέπει να παρουσιάζεται η πλήρης συμφιλίωση με τους Χωριστούς Λογαριασμούς.

3. Επενδύσεις (Κεφαλαιουχικές Δαπάνες):

- Τη Δήλωση Επενδύσεων (Κεφαλαιουχικές Δαπάνες) που έχουν πραγματοποιηθεί κατά τη διάρκεια του έτους και μια σύγκριση με το πρόγραμμα για τη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου (Παράρτημα 4) όπως εγκρίθηκε από τη ΡΑΕΚ (βλ. Κεφάλαιο 2.8 παραπάνω).

3.2 Διαδικασία Ελέγχου ΡΑΕΚ

Η ΡΑΕΚ (ή οι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι της) δύναται να διεξάγει ελέγχους για την επαλήθευση της ορθής υλοποίησης των ανωτέρω από την επιχείρηση ηλεκτρισμού.

Για το σκοπό αυτό, η ΡΑΕΚ, εκτός των προαναφερθέντων εγγράφων (βλ. Ενότητα 3.1) έχει τη δυνατότητα πρόσβασης στους λογαριασμούς των επιχειρήσεων ηλεκτρισμού, για την παροχή πρόσθετων ερμηνειών ή διευκρινήσεων σχετικά με τα ανωτέρω.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Α

Ρυθμιζόμενη Βάση Αξιών Παγίων (ΡΒΑΠ)		Αποδίδεται σε				Μη Ρυθμιζόμενες δραστηριότητες
Για το έτος που λήγει		Διαχωρισμένοι ρυθμιζόμενοι λογαριασμοί	Ρυθμιζόμενες δραστηριότητες			€000s
		€000s	Παραγωγή	Μεταφορά	Διανομή	€000s
Αρχική ΡΒΑΠ						
Προσθήκες						
Εκχωρήσεις						
Αρνητικός αριθμός						
Απομείωση						
Αρνητικός αριθμός						
Εισφορές Κεφαλαίου						
Αρνητικός αριθμός						
Άλλες προσαρμογές						
Απόσβεση						
Αρνητικός αριθμός						
Τελική ΡΒΑΠ						

Έντυπο για την υποβολή της Ρυθμιζόμενης Βάσης Αξιών Παγίων (ΡΒΑΠ)

Παράρτημα 2: Μεθοδολογία υπολογισμού του Μέσου Σταθμικού Κόστους Κεφαλαίου (ΜΣΚΚ) για τις Δραστηριότητες Παραγωγής, Μεταφοράς και Διανομής

1. Εισαγωγή

Το Μέσο Σταθμικό Κόστος Κεφαλαίου (ΜΣΚΚ) είναι η ελάχιστη απόδοση που αναμένεται να καταβάλει μια επιχείρηση ή εταιρεία κατά μέσο όρο στους μετόχους/ ιδιοκτήτες της για τη χρηματοδότηση των παγίων της.

Το ΜΣΚΚ (προ φόρων) μιας επιχείρησης είναι το μέσο σταθμικό κόστος των διάφορων πηγών χρηματοδότησης, με παράγοντες στάθμισης των ποσοστιαίων συνεισφορών κάθε πηγής στη σύνθεση του κεφαλαίου (δηλ. την κεφαλαιακή δομή) της επιχείρησης σε ονομαστικές τιμές και καθορίζεται ως εξής:

$$\text{ΜΣΚΚ (προ φόρων)} = R_e \times \frac{E}{(D + E)} \times \frac{1}{(1 - T_c)} + R_d \times \frac{D}{(D + E)}$$

Όπου:

R_e	=	Κόστος	Ιδίων	Κεφαλαίων
R_d	=	Κόστος	Ξένων	Κεφαλαίων
E	=		Ίδια	Κεφάλαια
D	=	Ξένα	Κεφάλαια	(χρέος)

T_c = Συντελεστής Εταιρικού Φόρου.

Η τρέχουσα Μεθοδολογία αναφέρεται στη Μεθοδολογία για τον υπολογισμό του ΜΣΚΚ για τις ρυθμιζόμενες δραστηριότητες της Παραγωγής (όπου ο Παραγωγός είναι επιχείρηση ηλεκτρισμού με δεσπίζουσα θέση), Μεταφοράς και Διανομής στην αγορά ηλεκτρισμού ειδικά για τις εν λόγω ρυθμιζόμενες δραστηριότητες μιας Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης.

Ως «Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση» νοείται μια επιχείρηση ηλεκτρικής ενέργειας ή ένας όμιλος επιχειρήσεων ηλεκτρικής ενέργειας, όπου το ίδιο πρόσωπο ή τα ίδια πρόσωπα δικαιούνται, άμεσα ή έμμεσα, να ασκούν τον έλεγχο και όπου η εν λόγω επιχείρηση ή ο όμιλος επιχειρήσεων ασκούν τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες μεταφοράς ή διανομής και τουλάχιστον μία από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας (Άρθρο 2 του περί Ρύθμισης της Αγοράς Ηλεκτρισμού Νόμου, 2003-2012).

Οι παραδοχές και τα δεδομένα που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό της Μεθοδολογίας του ΜΣΚΚ για κάθε ρυθμιζόμενη δραστηριότητα θα ελέγχονται από τη ΡΑΕΚ.

2. Μεθοδολογία υπολογισμού ΜΣΚΚ

2.1 R_e = Κόστος ιδίων κεφαλαίων

Ο υπολογισμός του κόστους ιδίων κεφαλαίων προκύπτει από το Μοντέλο Αποτίμησης Κεφαλαιουχικών Στοιχείων – Μοντέλο αποτίμησης CAPM. Το CAPM μπορεί να υπολογιστεί ως ακολούθως.

$$R_e = r_f + \beta_e \times \text{ERP}$$

Όπου:

R_e : Κόστος ιδίων κεφαλαίων

r_f : Επιτόκιο μηδενικού κινδύνου

r_m : Κίνδυνος αγοράς

ERP = ($r_m - r_f$): Κίνδυνος Ιδίων Κεφαλαίων

β_e : Συντελεστής συστηματικού κινδύνου («relevered beta» – «β») – υπολογισμός του συστηματικού κινδύνου ενός χρεογράφου

2.2 Επιτόκιο μηδενικού κινδύνου (r_f)

Το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου είναι η αναμενόμενη απόδοση που μπορεί να αποφέρει μια επένδυση σε ένα πάγιο στοιχείο με μηδενικό κίνδυνο. Στην πράξη, είναι αδύνατο να βρεθεί μια επένδυση που είναι απαλλαγμένη από κάθε κίνδυνο. Εντούτοις, τα κρατικά ομόλογα επενδυτικού βαθμού που διακινούνται ελεύθερα στην αγορά (από ισχυρά οικονομικά κράτη) μπορούν να θεωρηθούν ότι έχουν σχεδόν μηδενικό κίνδυνο αθέτησης, καθώς οι κυβερνήσεις αυτές είναι απίθανο να πτωχεύσουν.

Πρέπει να επιλεγεί μια κυβέρνηση έκδοσης ομολόγων με γνώμονα τον χαμηλό μακροπρόθεσμο κίνδυνο, τόσο για την κυβέρνηση, όσο και για το ομόλογο, και τις μικρές μεταβολές στην απόδοσή της με την πάροδο του χρόνου. Τα ομόλογα που θα επιλεγούν πρέπει να είναι στο ίδιο νόμισμα με αυτό που δραστηριοποιείται η επιχείρηση, δηλαδή σε αυτήν την περίπτωση το ευρώ.

Η λήξη του ομολόγου πρέπει να αντανakλά όσο το δυνατόν καλύτερα την περίοδο απόσβεσης των παγίων στοιχείων της Επιχείρησης. Η εν λόγω περίοδος για επιχειρήσεις της ΕΕ που δραστηριοποιούνται στην αγορά ηλεκτρισμού είναι 20-25 έτη. Εντούτοις, τα μακροπρόθεσμα ομόλογα είναι πιθανό να επηρεαστούν από εξωγενείς παράγοντες και, κατά συνέπεια, η ονομαστική τους απόδοση δύναται να διαφέρει από την πραγματική απόδοση.

Οι περισσότερες χώρες στην ΕΕ χρησιμοποιούν δεκαετή κυβερνητικά ομόλογα για σκοπούς του υπολογισμού του επιτοκίου μηδενικού κινδύνου.

Βάσει της μεθοδολογίας που περιγράφεται ανωτέρω, και λαμβάνοντας υπόψη τις δύσκολες οικονομικές συνθήκες που αντιμετωπίζει η Κύπρος, το Επιτόκιο Μηδενικού Κινδύνου δεν πρέπει να υπολογίζεται βάσει των κυπριακών κρατικών ομολόγων, καθώς το αποτέλεσμα θα ήταν ένα δυσανάλογα υψηλό ΜΣΚΚ.

Κατά συνέπεια, και έως ότου παρέλθουν οι δύσκολες οικονομικές συνθήκες που αντιμετωπίζει η Κύπρος, θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν τα κρατικά ομόλογα άλλων κρατών της ΕΕ που θεωρούνται χαμηλού κινδύνου, για παράδειγμα της Γερμανίας. Λαμβάνοντας υπόψη τον μελλοντικό πληθωρισμό και τυχόν διαφορές μεταξύ του επιτοκίου τους έναντι της

απόδοσής τους στην αγορά, η απόδοση αυτών των ομολόγων έως τη λήξη τους θεωρείται ως το κατάλληλο υποκατάστατο του Επιτοκίου Μηδενικού Κινδύνου.

Οι τιμές του Επιτοκίου Μηδενικού Κινδύνου δεν διαφέρουν μεταξύ των Δραστηριοτήτων μιας Κάθετα Ολοκληρωμένης Επιχείρησης.

2.3 Κίνδυνος Ιδίων Κεφαλαίων

Ο Κίνδυνος Ιδίων κεφαλαίων είναι η πρόσθετη απόδοση που απαιτεί ένας επενδυτής, προκειμένου να αποδεχθεί τον συστηματικό κίνδυνο που προκύπτει από τις επενδύσεις σε πάγια στοιχεία με κίνδυνο πέραν του μηδενικού. Στην ουσία αποτελεί την υπερβάλλουσα απόδοση που απαιτείται λόγω του αυξημένου κινδύνου σε σύγκριση με μια επένδυση μηδενικού κινδύνου και κατά συνέπεια υπολογίζεται ως η διαφορά μεταξύ του Κινδύνου αγοράς (απόδοση) και του Επιτοκίου μηδενικού κινδύνου:

$$ERP = (r_m - r_f) :$$

Ο Κίνδυνος αγοράς (r_m) είναι η πρόσθετη απόδοση ενός χαρτοφυλακίου της αγοράς, σε σύγκριση με το επιτόκιο μηδενικού κινδύνου. Για τους σκοπούς του υπολογισμού του ΜΣΚΚ, ως Κίνδυνος αγοράς ορίζεται ο ιστορικός μέσος όρος των κινδύνων για ένα δεδομένο δείγμα αγοράς.

2.4 Συντελεστής συστηματικού κινδύνου («β» - βήτα)

Το «β» ορίζεται ως η μέτρηση του συστηματικού κινδύνου (κίνδυνος ανεξαρτήτου μεταβλητότητας – non diversifiable risk) ενός ομολόγου/ μιας μετοχής σε σχέση με την αγορά ως σύνολο και σχετίζεται με το βαθμό στον οποίο η απόδοση μιας μετοχής επηρεάζεται από μεταβολές στην αγορά.

Ο καθορισμός ενός συντελεστή «β» μιας επιχείρησης απαιτεί μια ανάλυση της απόδοσης της επιχείρησης συγκριτικά προς την απόδοση ενός κατάλληλου χρηματιστηριακού δείκτη.

Κατά συνέπεια, για τη διεξαγωγή της παραπάνω ανάλυσης, είναι αναγκαίο η επιχείρηση να είναι εισηγμένη σε χρηματιστήριο.

Για τον καθορισμό ενός συντελεστή «β» στην περίπτωση που η επιχείρηση δεν είναι εισηγμένη σε χρηματιστήριο, σύμφωνα με την κοινή πρακτική, πραγματοποιούνται συγκριτικές μελέτες βάσει ενός δείγματος επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται σε παρόμοιους τομείς. Ως συντελεστής «β» ορίζεται ο μέσος όρος των τιμών του συντελεστή «β» διαφορετικών επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στο ίδιο πεδίο, για κάθε δραστηριότητα μιας κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης, ξεχωριστά.

Οι πληροφορίες για τις επιχειρήσεις αυτές διατίθενται δημόσια και κατά συνέπεια μπορούν να εξαχθούν εύκολα χρησιμοποιώντας πληροφορίες από χρηματοοικονομικές βάσεις δεδομένων για κάθε μία από τις δραστηριότητες της Παραγωγής, της Μεταφοράς και της Διανομής.

Ο συντελεστής «β» που αντλείται από αυτές τις βάσεις δεδομένων, αντιστοιχεί στον συντελεστή «β» των ιδίων κεφαλαίων των επιχειρήσεων και λαμβάνει υπόψη το ποσοστό δανειακής εξάρτησης κάθε επιχείρησης στο δείγμα. Λόγω των διαφορετικών ποσοστών δανειακής εξάρτησης μεταξύ των επιχειρήσεων στο δείγμα και της επιχείρησης για την οποία πρέπει να καθορισθεί ο συντελεστής «β», ο μέσος συντελεστής «β» του δείγματος δεν είναι αξιόπιστος δείκτης. Επομένως, είναι αναγκαίο ο συντελεστής «β» των ιδίων κεφαλαίων του δείγματος να μετατραπεί σε συντελεστή «β» πάγιων στοιχείων, ο μέσος όρος του οποίου θα αντανάκλα επαρκώς τον συντελεστή «β» των Πάγιων στοιχείων της Επιχείρησης. Κατά συνέπεια, ο συντελεστής «β» των πάγιων στοιχείων που έχει καθορισθεί, μετατρέπεται (επαναμόχλευση – re-levering) σε συντελεστή «β» ιδίων κεφαλαίων χρησιμοποιώντας το ποσοστό δανειακής εξάρτησης κάθε δραστηριότητας και τον ισχύοντα φορολογικό συντελεστή.

2.5 R_d - Κόστος Ξένων Κεφαλαίων

Το κόστος ξένων κεφαλαίων (χρέους) ισούται με το μέσο επιτόκιο που καταβάλλει μια επιχείρηση επί του τρέχοντος χρέους, το οποίο χρηματοδοτεί το κόστος των δανείων, των ομολόγων, ή άλλων μορφών χρέους, ως ποσοστό. Μαζί με το κόστος κεφαλαίου, συνιστά την κεφαλαιακή δομή της επιχείρησης.

Το κόστος ξένων κεφαλαίων πρέπει να υπολογίζεται για κάθε δραστηριότητα μιας κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης ξεχωριστά, λαμβάνοντας υπόψη τα ξένα κεφάλαια που έχει λάβει κάθε δραστηριότητας. Το Συνολικό Κόστος Δανεισμού υπολογίζεται και παρουσιάζεται στις ετήσιες ελεγμένες οικονομικές καταστάσεις της Επιχείρησης.

Δεδομένης της ανάγκης υπολογισμού του ΜΣΚΚ για όλες τις δραστηριότητες, η ιδανική προσέγγιση πρέπει να βασίζεται στον λεπτομερή διαχωρισμό του χρέους (δάνεια) και του σχετικού επιτοκίου της επιχείρησης στις δραστηριότητες της Παραγωγής, της Μεταφοράς και της Διανομής, ενώ ο υπολογισμός του επιτοκίου πρέπει να πραγματοποιείται ξεχωριστά για κάθε δραστηριότητα.

2.6 Πραγματικός φορολογικός συντελεστής (T c)

Ο πραγματικός φορολογικός συντελεστής (effective tax rate) μιας επιχείρησης είναι ο σταθμισμένος φορολογικός συντελεστής βάσει του οποίου φορολογούνται τα κέρδη προ φόρων. Υπολογίζεται διαιρώντας τα συνολικά φορολογικά έξοδα της επιχείρησης με τα κέρδη προ φόρων. Σημειώνεται ότι λαμβάνονται υπόψη όλες οι φορολογικές υποχρεώσεις της επιχείρησης, όχι μόνο ο τρέχων εταιρικός φόρος και κατά συνέπεια, ο Πραγματικός φορολογικός συντελεστής ενδέχεται να είναι υψηλότερος από τον συντελεστή εταιρικού φόρου. Εντούτοις, και για λόγους απλοποίησης, αποτελεί κοινή πρακτική να χρησιμοποιείται ο συντελεστής εταιρικού φόρου ως πραγματικός φορολογικός συντελεστής.

2.7 Κεφαλαιακή δομή της επιχείρησης

Τέλος, η κεφαλαιακή δομή μιας επιχείρησης, δηλ. ο διαχωρισμός μεταξύ Ιδίων Κεφαλαίων και Ξένων Κεφαλαίων, αποτελεί εξ ορισμού τη βάση υπολογισμού του ΜΣΚΚ. Το ποσοστό που χαρακτηρίζει την κεφαλαιακή δομή είναι ο δείκτης χρέους (δείκτης δανειακής εξάρτησης) που υπολογίζεται ως το συνολικό Χρέος διά των συνολικών Ιδίων Κεφαλαίων όπως προσδιορίζονται στον ισολογισμό. Εντούτοις, στην εξίσωση υπολογισμού του ΜΣΚΚ χρησιμοποιούνται τα ποσοστά του Ξένων και Ιδίων Κεφαλαίων διά του Συνολικού Κεφαλαίου ($D / (D + E)$, $E / (D + E)$).

Κατ' επέκταση, κάθε Κάθετα Ολοκληρωμένη Επιχείρηση πρέπει να διαχωρίζει τα Ίδια Κεφάλαια και τα Ξένα Κεφάλαια ανά δραστηριότητα για την οποία υπολογίζεται το ΜΣΚΚ.

Παράρτημα 3: Λειτουργικό Σκέλος Επιτρεπόμενων Εσόδων

- 3.1 Οι λειτουργικές δαπάνες είναι οι δαπάνες που πραγματοποιεί η ρυθμιζόμενη επιχείρηση σε συνεχή, καθημερινή βάση για τη διεξαγωγή των επιχειρηματικών της δραστηριοτήτων. Οι λειτουργικές δαπάνες περιλαμβάνουν στοιχεία όπως το κόστος συντήρησης, ασφάλειας, διοίκησης, επικουρικών υπηρεσιών, προστασίας, συμβουλευτικής, νομικών υπηρεσιών, ασφάλισης, τηλεφωνικού κέντρου, κέντρου ελέγχου, ανθρώπινων πόρων (ΑΠ), κατάρτισης και τεχνολογίας των πληροφοριών (IT). Οι λειτουργικές δαπάνες θα περιλαμβάνουν μόνο τα στοιχεία που δαπανούνται άμεσα και τα οποία δεν κεφαλαιοποιούνται σύμφωνα με τους λογιστικούς κανόνες.
- 3.2 Η ΡΑΕΚ ορίζει εκ των προτέρων ξεχωριστές αποζημιώσεις για λειτουργικές δαπάνες για κάθε επιχείρηση που αναλαμβάνει τις ακόλουθες δραστηριότητες: μεταφορά (ιδιοκτησία πάγιων στοιχείων), μεταφορά (διαχείριση συστήματος), διανομή (ιδιοκτησία και διαχείριση) και όπου η επιχείρηση κατέχει δεσπόζουσα θέση, παραγωγή και προμήθεια. Για κάθε μία από τις επιχειρήσεις αυτές, οι αποζημιώσεις για λειτουργικές δαπάνες χωρίζονται σε δύο κατηγορίες:
- λειτουργικές δαπάνες επί των οποίων η επιχείρηση θεωρείται ότι ασκεί ουσιαστικό έλεγχο («ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες») και
  - λειτουργικές δαπάνες επί των οποίων η επιχείρηση θεωρείται ότι δεν ασκεί ουσιαστικό έλεγχο («μη ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες»).
- 3.3 Εκτός των λειτουργικών δαπανών για τις οποίες οι αποζημιώσεις καθορίζονται εκ των προτέρων από τη ΡΑΕΚ, οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις δύνανται να πραγματοποιούν δαπάνες για τα εξής:
- δραστηριότητες οι οποίες είναι ρυθμιζόμενες, αλλά το κόστος των οποίων ανακτάται απευθείας από τους πελάτες, και/ή
  - δραστηριότητες που δεν είναι ρυθμιζόμενες.
- 3.4 Οι λειτουργικές δαπάνες για τέτοιες δραστηριότητες όπως επεξηγούνται στην παράγραφο 1.3 εξαιρούνται συνολικά από τα επιτρεπόμενα έσοδα («εξαιρούμενες λειτουργικές δαπάνες»).

Ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες

- 3.5 Σε γενικές γραμμές, στην πλειονότητά τους τα στοιχεία των λειτουργικών δαπανών, όπως το κόστος συντήρησης και πληροφορικής, αντιμετωπίζονται ως ελέγξιμα. Η προτεινόμενη από τη ΡΑΕΚ κατηγοριοποίηση των στοιχείων ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα 1. Ο κατάλογος αυτός ενδέχεται να μην περιλαμβάνει όλα τα πιθανά ελέγξιμα στοιχεία λειτουργικών δαπανών και προσαρμόζεται από τη ΡΑΕΚ από κοινού με κάθε ρυθμιζόμενη επιχείρηση προκειμένου να προκύψει ένας τελικός κατάλογος για τους σκοπούς της δήλωσης των δαπανών. Οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις υποβάλλουν ανά περιόδους στη ΡΑΕΚ δήλωση των δαπανών τους, βάσει του τελικού αυτού καταλόγου.
- 3.6 Σε συνεργασία με τις ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις, η ΡΑΕΚ δημιουργεί, επίσης ρυθμιστικές οδηγίες υποβολής δηλώσεων για τον τρόπο με τον οποίο θα δηλώνονται οι εν λόγω δαπάνες από τις ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις. Αυτές οι ρυθμιστικές οδηγίες υποβολής δηλώσεων:
- περιλαμβάνουν ένα πρότυπο υπολογιστικού φύλλου excel στο οποίο κάθε ρυθμιζόμενη επιχείρηση δηλώνει τις δαπάνες της·
  - παρέχουν, εφόσον απαιτείται, έναν ορισμό για κάθε στοιχείο δαπάνης που πρέπει να δηλωθεί, διευκρινίζοντας ποιο στοιχείο δαπάνης δύνανται να συμπεριληφθεί ή όχι, και
  - καθορίζουν την περιοδικότητα της δήλωσης.

Πίνακας 1. Κατηγορίες ελέγχξιμων λειτουργικων δαπανων

Μεταφορά (διοικητικής πάγιων στοιχείων)	Μεταφορά συστήματος)	(διαχειριστής (διοικητής παγιων στοιχείων)	Διανομή (διοικητής παγιων στοιχείων)	Διανομή (διοικητής συστήματος)	Παραγωγή	Προμήθεια
Μισθοδοσία ¹	Μισθοδοσία	Μισθοδοσία	Μισθοδοσία	Μισθοδοσία	Μισθοδοσία	Μισθοδοσία
Ανάδοχοι ²	Ανάδοχοι	Προγραμματισμένη συντήρηση	Ανάδοχοι	Ανάδοχοι	Ανάδοχοι	Ανάδοχοι
Προγραμματισμένη συντήρηση	Πληροφορική	Ανάδοχοι	Πληροφορική	Πληροφορική	Λειτουργίες και συντήρηση	Πρόβλεψη για επισφαλή χρέη
Επισκευές βλαβών	Ασφάλειες	Επισκευές βλαβών	Ασφάλειες	Ασφάλειες	Πληροφορική	Πώληση και διαφήμιση
Πληροφορική	Τηλεπικοινωνίες	Υλοτομία	Τηλεπικοινωνίες	Τηλεπικοινωνίες	Ασφάλειες	Πληροφορική
Ασφάλειες	Νομικές υπηρεσίες	Πληροφορική	Νομικές υπηρεσίες	Νομικές υπηρεσίες	Τηλεπικοινωνίες	Ασφάλειες
Τηλεπικοινωνίες	Εγκαταστάσεις	Ασφάλειες	Εγκαταστάσεις	Εγκαταστάσεις	Νομικές υπηρεσίες	Τηλεπικοινωνίες
Νομικές υπηρεσίες	Επαγγελματικές Υπηρεσίες	Τηλεπικοινωνίες	Επαγγελματικές Υπηρεσίες	Επαγγελματικές Υπηρεσίες	Εταιρικές Δαπάνες	Νομικές υπηρεσίες
Εγκαταστάσεις	Εταιρικές Δαπάνες	Νομικές υπηρεσίες	Νομικές υπηρεσίες	Διαχείριση στοιχείων	Άλλες γενικές δαπάνες της επιχείρησης	Εγκαταστάσεις
Επαγγελματικές Υπηρεσίες	Άλλες γενικές δαπάνες της επιχείρησης	Εγκαταστάσεις	Εγκαταστάσεις	Εταιρικές Δαπάνες	Άλλες γενικές δαπάνες της επιχείρησης	Εταιρικές Δαπάνες
Διαχείριση πάγιων στοιχείων	Επαγγελματικές Υπηρεσίες	Επαγγελματικές Υπηρεσίες	Επαγγελματικές Υπηρεσίες	Άλλες γενικές δαπάνες της επιχείρησης	Άλλες γενικές δαπάνες της επιχείρησης	Άλλες γενικές δαπάνες της επιχείρησης
Εταιρικές Δαπάνες ³	Διαχείριση πάγιων στοιχείων	Διαχείριση πάγιων στοιχείων	Διαχείριση πάγιων στοιχείων	Διαχείριση πάγιων στοιχείων	Εταιρικές Δαπάνες	Εταιρικές Δαπάνες
Άλλες γενικές δαπάνες της επιχείρησης ⁴	Εταιρικές Δαπάνες	Εταιρικές Δαπάνες	Εταιρικές Δαπάνες	Εταιρικές Δαπάνες	Άλλες γενικές δαπάνες της επιχείρησης	Άλλες γενικές δαπάνες της επιχείρησης

Σημείωση: Οι «Εταιρικές Δαπάνες και οι άλλες γενικές δαπάνες της επιχείρησης» κατανέμονται μεταξύ των διαφόρων ρυθμιζόμενων επιχειρήσεων. Οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις προτείνουν μια μεθοδολογία για την κατανομή των δαπανών αυτών. Η ΡΑΕΚ εξετάζει και εγκρίνει τη μεθοδολογία που προτείνεται από τις ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις.

Σημείωση 2: Τα στοιχεία δαπανών σε αυτόν τον πίνακα δεν αποκλείουν απαραίτητα το ένα το άλλο. Για παράδειγμα, ενδέχεται να υπάρχουν δαπάνες μισθοδοσίας που σχετίζονται με επισκευές βλαβών (π.χ. σε σχέση με τους μισθούς των μηχανικών). Η φιλοσοφία της ΡΑΕΚ για τη συγκεντρωση δαπανών με διαφορετικούς τρόπους είναι να γίνεται σαφής ο τρόπος με τον οποίο διαμορφώνονται και επηρεάζονται οι δαπάνες των ρυθμιζόμενων επιχειρήσεων από τις επιλογές της διοίκησης. Βάσει της κατανοήσης των δαπανών των ρυθμιζόμενων επιχειρήσεων, η ΡΑΕΚ αποφασίζει τον τρόπο με τον οποίο μπορούν να καθοριστούν οι κατάλληλες αποζημιώσεις.

11 Η Μισθοδοσία περιλαμβάνει όλες τις δαπάνες για το προσωπικό

2 Στους «Ανάδοχους» περιλαμβάνεται οποιαδήποτε δαπάνη συγχέεται με εργασία την οποία οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις μπορεί να έχουν αναθέσει εξωτερικά σε υπεργολάβους.

3 Οι «Εταιρικές Δαπάνες» περιλαμβάνουν δαπάνες για το τμήμα υποστηρίξης, τη διοίκηση, τους πελάτες (έκδοση τιμολογίων πελατών, τηλεφωνικό κέντρο, διαχείριση λογαριασμών), διαχείριση, κ.λπ.

4 Οι «Άλλες γενικές δαπάνες της επιχείρησης» περιλαμβάνουν γραφική ύλη, εκτυπώσεις, ταχυδρομικά τέλη, κ.λπ.

- 3.9 Πριν από την έναρξη κάθε περιόδου ρυθμιστικού ελέγχου, κάθε ρυθμιζόμενη επιχείρηση υποβάλλει ένα αίτημα αποζημίωσης ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών για την επικείμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου. Οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις παρέχουν σαφή αιτιολόγηση για τις αιτούμενες αποζημιώσεις (επισημαίνοντας σαφώς τη λογική πίσω από κάθε πιθανή αιτούμενη αύξηση ως προς τις δαπάνες αποτελεσμάτων κατά την προηγούμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου). Η ΡΑΕΚ ελέγχει τα αποδεικτικά στοιχεία που παρέχονται από τις ρυθμιζόμενες εταιρείες.
- 3.10 Η αποζημίωση ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών της ΑΗΚ για το έτος βάσης για κάθε περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου βασίζεται σε αξιολόγηση των εξής στοιχείων κάθε επιχείρησης:
- ▣ του αιτήματος ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών για την επόμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου και
  - ▣ των ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών αποτελεσμάτων κατά την προηγούμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου.
- 3.11 Η ΡΑΕΚ δύναται να ορίσει την αποδοτική αποζημίωση των ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών του έτους βάσης σε επίπεδο χαμηλότερο από τις ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες αποτελεσμάτων κατά την προηγούμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου. Αυτές οι πιθανές μειώσεις στις λειτουργικές δαπάνες του έτους βάσης αναφέρονται ως περικοπή Ρ0. Αυτό συμβαίνει προκειμένου να ληφθεί υπόψη η ιστορική ανεπάρκεια ή να εξαιρεθούν, για παράδειγμα, οι δαπάνες που σχετίζονται με μεμονωμένα γεγονότα κατά την προηγούμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου. Επίσης, σε ειδικές περιπτώσεις, κατόπιν εμπειριστατωμένης αιτιολόγησης πιθανόν να δικαιολογούνται και αυξήσεις σε κάποια μέρη των ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών.
- 3.12 Όταν καθοριστεί η αποδοτική αποζημίωση του έτους βάσης για τις ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες, η ΡΑΕΚ προβαίνει σε υπολογισμό με τον τύπο $\% \Delta TK - X$, όπου:
- ▣ Ο Δείκτης Τιμών Καταναλωτή (ΔΤΚ) είναι μια μεταβλητή για τον πληθωρισμό και
  - ▣ Ο συντελεστής αποδοτικότητας (ή συντελεστής Χ) αντιπροσωπεύει τις εξοικονομήσεις που αναμένεται εύλογα να επιτύχει η επιχείρηση στο μέλλον χάρη στις αυξήσεις της παραγωγικότητας με την πάροδο του χρόνου.
- 3.13 Πριν από την έναρξη κάθε περιόδου ρυθμιστικού ελέγχου, η ΡΑΕΚ ορίζει τον συντελεστή αποδοτικότητας (ή συντελεστή Χ) για τις αποζημιώσεις ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών κάθε ρυθμιζόμενης επιχείρησης που ισχύουν για την επόμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου.
- 3.14 Αυτός ο συντελεστής αποδοτικότητας μπορεί να αναθεωρείται κατά τις μελλοντικές περιόδους ρυθμιστικού ελέγχου με βάση, μεταξύ άλλων:
- ▣ μια αξιολόγηση των συντελεστών δυναμικής αποδοτικότητας που ορίζονται από άλλες ρυθμιστικές αρχές στην Ευρώπη και/ή
  - ▣ μια αξιολόγηση της ίδιας της ρυθμιζόμενης επιχείρησης για τη δυνατότητά της να επιτύχει εξοικονομήσεις δυναμικής αποδοτικότητας με την πάροδο του χρόνου.
- 3.15 Η ΡΑΕΚ επιβραβεύει τη ρυθμιζόμενη επιχείρηση για κάθε θετική απόδοση σε σχέση με τις αποζημιώσεις των ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών. Η ρυθμιζόμενη επιχείρηση διατηρεί το 100% κάθε θετικής απόδοσης (ή επιβαρύνεται με το 100% του κόστους κάθε αρνητικής απόδοσης) σε σχέση με τον εκ των προτέρων στόχο της ΡΑΕΚ για τις ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες, για την εναπομένουσα περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου. Κατά την έναρξη της επόμενης ρυθμιστικής περιόδου ελέγχου, η ΡΑΕΚ επανακαθορίζει τις αποζημιώσεις των ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών κάθε ρυθμιζόμενης επιχείρησης, λαμβάνοντας υπόψη, μεταξύ άλλων, την απόδοση του κόστους των λειτουργικών δαπανών κατά την προηγούμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου.

Μη ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες

- 3.16 Οι μη ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες σχετίζονται με στοιχεία όπως τα τέλη και οι φόροι αδειών εκμετάλλευσης, επί των οποίων η ρυθμιζόμενη επιχείρηση δεν ασκεί κανέναν έλεγχο. Η προτεινόμενη από τη ΡΑΕΚ κατηγοριοποίηση των στοιχείων μη ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών παρουσιάζεται στον παρακάτω Πίνακα 2. Ο κατάλογος αυτός ενδέχεται να μην περιλαμβάνει όλα τα πιθανά μη ελέγξιμα στοιχεία λειτουργικών δαπανών και προσαρμόζεται από τη ΡΑΕΚ από κοινού με κάθε ρυθμιζόμενη επιχείρηση προκειμένου να προκύψει ένας τελικός κατάλογος για τους σκοπούς της δήλωσης των δαπανών. Οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις υποβάλλουν ανά περιόδους στη ΡΑΕΚ δήλωση των δαπανών τους, βάσει του τελικού αυτού καταλόγου. Η ΡΑΕΚ συντάσσει ρυθμιστικές οδηγίες υποβολής δηλώσεων για τις μη ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες, σύμφωνα με την παραπάνω παράγραφο 3.6.

Πίνακας 2. Κατηγορίες μη ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών

Μεταφορά (Ιδιοκτήτης στοιχείων)	Μεταφορά (διαχειριστής Διανομής)	Προμηθεια
Ρυθμιστικά τέλη ⁵	Ρυθμιστικά τέλη	Ρυθμιστικά τέλη
Τέλη τοπικών αρχών ⁶	Αντιστάθμιση Διαχειριστών Μεταφοράς	Χρεώσεις δικτύου ⁸
Δουλείες οδού ⁹	Επικουρικές υπηρεσίες Δαπάνες συντάξεων ¹²	Χρεώσεις ενέργειας ¹¹
Φόροι	Φόροι	ΥΔΩ Ηλεκτρική ενέργεια από ΑΠΕ
		Επικουρικές υπηρεσίες
		Δαπάνες συντάξεων
		Φόροι
		Επικουρικές υπηρεσίες
		Δαπάνες συντάξεων
		Φόροι

5 Τα ρυθμιστικά τέλη περιλαμβάνουν όλες τις ετήσιες πληρωμές που πραγματοποιούνται από τη ρυθμιζόμενη επιχείρηση στη ΡΑΕΚ.

6 Τα τέλη τοπικής αρχής περιλαμβάνουν όλα τα ετήσια τέλη επιχειρηματικής ιδιοκτησίας που καταβάλλονται από τη ρυθμιζόμενη επιχείρηση στην τοπική αρχή

7 Η ΡΑΕΚ παρακολουθεί την τιμή και την ποσότητα κάθε καυσίμου που χρησιμοποιείται με σκοπό να διαπιστώσει αν το μέγιστο καυσίμων της ρυθμιζόμενης εταιρείας είναι αποδοτικό. Το κόστος καυσίμων θεωρείται ως μη ελέγξιμο, στον βαθμό που η ρυθμιζόμενη επιχείρηση μπορεί να αποδείξει ότι έχει χρησιμοποιήσει το πιο αποτελεσματικό μέγιστο καυσίμων. Αν η ΡΑΕΚ θεωρεί ότι το μέγιστο καυσίμων της ρυθμιζόμενης επιχείρησης είναι μη αποδοτικό, τότε τμήμα του κόστους των καυσίμων ενδέχεται να μην επιτραπεί.

8 Στον βαθμό που οι χρεώσεις αυτές πρέπει να καταβληθούν από την εταιρεία παροχής στους ιδιοκτήτες δικτύων.

9 Οι δουλείες οδού περιλαμβάνουν όλες τις ετήσιες πληρωμές που πρέπει να πραγματοποιούνται από τη ρυθμιζόμενη επιχείρηση στους ιδιοκτήτες και/ή τους καλλιεργητές των γαιών για την κάλυψη του οικονομικού αντατύπου από την τοποθέτηση του εξοπλισμού ή του μηχανισμού της ρυθμιζόμενης επιχείρησης στη γη τους.

10 Αν η ΡΑΕΚ απαιτεί τη διατήρηση μιας μεταβολής στο περιθώριο ικανότητας από έναν παροχόν με δεσπόζουσα θέση, τότε δίνεται να θεωρήσει την αποδοτική απαιτούμενη αύξηση στο σχετικό κόστος ως μη ελέγξιμη.

11 Στον βαθμό που οι χρεώσεις αυτές πρέπει να καταβληθούν από την εταιρεία παροχής στον παροχόν.

12 Ορισμένα στοιχεία ενδέχεται να είναι ελέγξιμα (και περιλαμβάνονται στη μισθοδοσία), ενώ άλλα στοιχεία, όπως οι δαπάνες πληρωτέων συστημάτων ενδέχεται να είναι μη ελέγξιμες.

- 3.17 Πριν από την έναρξη κάθε περιόδου ρυθμιστικού ελέγχου, κάθε ρυθμιζόμενη επιχείρηση υποβάλλει αίτημα αποζημίωσης μη ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών για την επικείμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου. Οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις παρέχουν σαφή αιτιολόγηση για τις αιτούμενες αποζημιώσεις (επισημαίνοντας σαφώς τη λογική πίσω από κάθε πιθανή αιτούμενη αύξηση ως προς τις δαπάνες αποτελεσμάτων κατά την προηγούμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου). Η ΡΑΕΚ ελέγχει τα αποδεικτικά στοιχεία που παρέχονται από τις ρυθμιζόμενες εταιρείες.
- 3.18 Η αποζημίωση μη ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών της ΡΑΕΚ για κάθε περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου βασίζεται σε αξιολόγηση των εξής στοιχείων κάθε επιχείρησης:
- του αιτήματος μη ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών για την επόμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου και
  - των μη ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών αποτελεσμάτων κατά την προηγούμενη περίοδο ρυθμιστικού ελέγχου.
- 3.19 Η ΡΑΕΚ δεν θέτει κίνητρο θετικής απόδοσης ή συντελεστή αποδοτικότητας για τις μη ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες, καθώς θεωρεί ότι η ρυθμιζόμενη επιχείρηση δεν ασκεί τον έλεγχο διαχείρισης επί των δαπανών αυτών. Κατά συνέπεια, οι μη ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες μετακυλιντουν στους πελάτες. Με άλλα λόγια, αν οι μη ελέγξιμες λειτουργικές δαπάνες της ρυθμιζόμενης επιχείρησης είναι υψηλότερες (ή χαμηλότερες) από αυτές που επιτρέπει η ΡΑΕΚ, τότε ενδέχεται να μετακυλιντουν στους πελάτες μέσω της προσαρμογής των διατιμήσεων σε ετήσια βάση.

Εξαιρούμενες λειτουργικές δαπάνες

- 3.20 Εκτός των λειτουργικών δαπανών για τις οποίες οι αποζημιώσεις καθορίζονται εκ των προτέρων από τη ΡΑΕΚ, οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις δύνανται να πραγματοποιούν δαπάνες για τα εξής:
- δραστηριότητες οι οποίες είναι ρυθμιζόμενες, αλλά το κόστος των οποίων ανακτάται απευθείας από τους πελάτες (συμπεριλαμβανομένων, για παράδειγμα, των συνδέσεων των πελατών) και/ή
  - δραστηριότητες οι οποίες δεν είναι ρυθμιζόμενες (συμπεριλαμβανομένων του Κέντρου Ελέγχου και Αποκατάστασης Μετρητών, των Επιθεωρήσεων, κ.λπ.).
- 3.21 Οι λειτουργικές δαπάνες για τέτοιες δραστηριότητες εξαιρούνται συνολικά από τα επιτρεπόμενα έσοδα («εξαιρούμενες λειτουργικές δαπάνες»). Η ΡΑΕΚ θα ελέγχει το εύρος των στοιχείων των εξαιρουμένων δαπανών της ρυθμιζόμενης επιχείρησης στις μελλοντικές περιόδους ρυθμιστικού ελέγχου ώστε να διασφαλίσει ότι οι νέες δραστηριότητες που εμπíπτουν σε αυτή την κατηγορία εξαιρούνται από τα επιτρεπόμενα έσοδα στο μέλλον.
- 3.22 Παρόλο που όλες οι εξαιρούμενες λειτουργικές δαπάνες εξαιρούνται από τα επιτρεπόμενα έσοδα, απαιτείται η δήλωσή τους στη ΡΑΕΚ. Οι ρυθμιστικές οδηγίες υποβολής δηλώσεων της ΡΑΕΚ περιλαμβάνουν μια περιγραφή των δαπανών αυτών και την καθορισμένη περιοδικότητα της υποβολής δηλώσεων.

Η ΡΑΕΚ επισημαίνει ότι ορισμένες «Εταιρικές Δαπάνες» και «γενικές δαπάνες της επιχείρησης» όπως ορίζονται στον παραπάνω Πίνακα 1. Κατηγορίες ελέγξιμων λειτουργικών δαπανών πρέπει επίσης να κατανέμονται μεταξύ των ρυθμιζόμενων και μη ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων των ρυθμιζόμενων επιχειρήσεων. Οι ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις προτείνουν μια μεθοδολογία για την κατανομή των δαπανών αυτών. Η ΡΑΕΚ εξετάζει και εγκρίνει τη μεθοδολογία που προτείνεται από τις ρυθμιζόμενες επιχειρήσεις.

Παράρτημα 4

Η ΡΑΕΚ θα επανεξετάζει και θα καθορίζει κατά καιρούς τις παραμέτρους του παρακάτω πίνακα.

Πίνακας 3. Παράμετροι διατιμήσεων

Περιγραφή παραμέτρου	Παραπομπή	Τιμή
Διάρκεια περιόδου ρυθμιστικού ελέγχου	Παράγραφος 6.2	5 έτη
Αναλογία επιτρεπόμενων εσόδων μεταφοράς που ανακτώνται μέσω χρεώσεων ισχύος	Παράγραφος 8.20	0% ¹
Αναλογία επιτρεπόμενων εσόδων διανομής (ΜΤ) που ανακτώνται μέσω χρεώσεων ισχύος	Παράγραφος 8.33	0%
Αναλογία επιτρεπόμενων εσόδων διανομής (ΧΤ) που ανακτώνται μέσω χρεώσεων ισχύος	Παράγραφος 8.44	0%
Επιτρεπόμενο περιθώριο για υπηρεσίες εμπορολογιστικής διαχείρισης	Παράγραφος 8.68	20%

1. Προκειμένου να δοθεί χρόνος προσαρμογής στους καταναλωτές, υιοθετείται μια μεταβατική περίοδος για αλλαγές στις χρεώσεις χρήσης του συστήματος μεταφοράς και διανομής. Κατά τη μεταβατική περίοδο προβλέπεται συνέχιση της ανάκτησης του 100% του κόστους δικτύου μέσω χρεώσεων ενέργειας για τα πρώτα πέντε έτη της διατίμησης μετά την καθιέρωση αυτής της μεθοδολογίας και ανάκτηση του 50% του κόστους δικτύου μέσω χρεώσεων ενέργειας και του 50% μέσω χρεώσεων ισχύος για τα επόμενα πέντε έτη της διατίμησης.